

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 13137

KHLOR

B.A. Sas-tisovsky

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

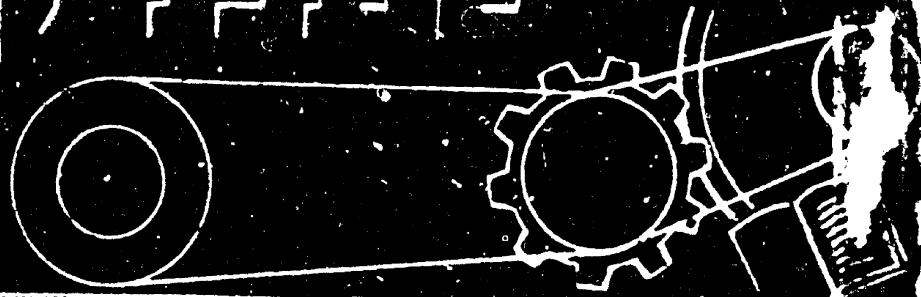
The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

13/35267

טְבִיבָּה

אַיִלָּשׁ. ג. א. סָאֵסִישִׁוֹןְסִיךְ

אַוְקָרְבָּנָא צָמִינְדָּפָא רְגָא ג

אינזש. ב. א. טאס-טיטאואסקי

Ex 2434

כל אָרֶן

וועי מע באקומט אים אוּב ווי מע נוֹצֵט אים אוּס

מיט 14 געמעלן אינ טעקסט

מעלוכע-פאוֹרְלָאָג פֿאָר דִּי נַאֲצִי
אנאַלָּע מִינְדָּעָה הַיְתָן אַינְ אָסְרִיר

כארקָאָח - 1933 - קִיעָן

די גיבליאניראפאישע פארצ'יכענוועג
סינעפֿ דוכ אונַ די שיטערן פָּאָר
זיבּיגּיאטְפּֿקְּ-קָאָטְאָלְאָגְּגָן זִינְגָּן אָפְּגָּע
רוֹקָם אַיְּגָן . זִיסְטְּרִיפְּסָטָן דָּרְוָקָן אַיְּגָן
איְּגָן דָּעַם „קָאָרְכְּבֶּרְעֶפְּעֶרְשְׂיוֹאָרָה“ סָגָן
דָּעַד אַוקְּרָאַנְיְּשָׁפָר בִּיכְעַרְבָּאָלָאָטָן.

אַיזְעָרְגְּזְיְעָדָט — ג. סְטְּיוֹוָאָק
רַעֲדָאְנִירָס — ה. אָרְלָאנְד
פְּזַכְּפָּאַרְבְּמִירְוָן — ג. חָאָרְסְּמָאָן
קָאָרָעַ; נְצָר — ב. דָּזְבִּינְסְּקִי

איְּנַטְּפְּרָנְאַזְיְּאָנָּאָלָּעָ דָּרוֹקָעָרָן
קְיֻ�ָן, רַוִּיכְעָרָפְּיָאָזָן 2. בָּאַשְׁט. ג. 1148. — 2000 עֲגָן
תְּ. יִפְּטָלִיט. ג. 11697 (827)

ו. אַרְיִינְפִּיר

כלהר אין א שועער, גראנֶבָּלְעֵכְגָּלְעֵר, שטיקנדיקער גאנֶ ער אין שטארק פארשפריעיט איב דער נאטור אונֶ פֿאַרְבִּינְדֶס זיך מיט אנֶ דיעוּ מַעֲטָאָלָן אונֶ גַּעֲנַגְשַׁטָּאָנְדָן. כלָאָר בָּאָגָעָנָט זיך אוֹיכָ אַינֶּ באַשָּׁׂאָנָד פֿוּנָ אַסָּאָב עַרְדִּיְמִינִיט, זַאֲצָנָן אַונֶּ הוַאֲכָעָר קַוְאָלָן. אַפְּטָעָר פֿאָר טַאָנָד פֿוּנָ אַסָּאָב עַרְדִּיְמִינִיט, זַאֲצָנָן אַונֶּ הוַאֲכָעָר קַוְאָלָן. דִּיאַלְעָז פֿאַרְבִּינְדֶס זיך כָּלָאָר אַינֶּ דָּעָר נַאֲטוּר מִינָּנוּ מַעֲטָאָל גַּאֲטָרְיוּם. דָּאָס אַינוֹ דָּזְוִיקָּעָ פֿאַרְבִּינְדוֹגָן הַיִּסְטָן אַינֶּ כָּעַמְּטִיעָנָה צְבָלָאָרְדִּיְהָן. דָּאָס אַינוֹ קָאָכָּב אַרְדָּעָר שְׂטִיְנָזָאָלָץ, זַוְאָס מִידָּאָלְעָ קַעְגָּעָן זַיְנָה. זַאֲלָעָז הָאָט אַזְּרִינְעָט (גַּעֲוָלְצָעָנָעָם) סָאָט, אַונֶּ דָּעְרִיבָּעָר בָּאָגָעָנָט מַעַן זַיְנָה דָּעָיָן וּוַיְרִיסָּט שָׁאָפָּס וּוֹי אַצְּגָּאָפָּס, זַוְאָס אַינוֹ בֵּין גַּאֲרַנְיִיךְ צָוָם עַסְנָ אַונֶּ אַלְסָס אַמִּיסָּס אַזְּנִינְיאָצָן פָּאָרְהִיטָּן שְׁפִּינָּו אַונֶּ בָּאַלְכִּיְּטְרָאָדוּקָּטָן פּוֹנָ קָאָרְיָעָן וּוּוְרָעָן (בָּאָס אַיְנִינְיאָצָן פְּלִישָׁ, גַּאֲרַטְנוֹוָרָג, פָּעָל אַזְּוּוּ). אַלְסָס אַגְּזָוּןְרָאָסְטָן צָוָם בָּאַרְגָּנוֹן זַיְסָס אַינֶּ דָּעָר נַאֲטוּר. דָּעְרִיבָּעָר בָּאָקָומָט מַלְנָן אַרוּסָס דָּעָם בָּלָאַרְגָּנוֹן קִינְסְטָלָעָ: אָפָּס אַכְּעַמְּשָׁנָן אַוְיִינָן שִׁידָּטָן מַעַן אַיִּם אַרוּסָס פּוֹנָ פָּאָרְשִׁיְּרָעָעָן קִינְסְטָלָעָ: אָפָּס אַכְּעַמְּשָׁנָן אַוְיִינָן שִׁידָּטָן אַינֶּ זַיְנָה זַיְנָה זַיְנָה מִינָּטָן עַרְדִּימִינִים אַונֶּ זַאֲצָנָן, זַוְאָס אַנְתָּהָאָלָטָן אַינֶּ זַיְנָה זַיְנָה זַיְנָה אַינֶּ אַנְדָּעָרָעָ שְׁכָאָפָּן. אַפְּטָעָר פֿאָר אלְעָז נַעַטָּס מַעַן זַוְלִיבָּ דָּעָם קָאָכָּב אַרְדָּעָר שְׁטִינְזָאָלָץ, וּוְיִילָּזָס אַינוֹ גַּרְגְּנָעָר פֿאָר אלְעָז זַיְנָה קְרִיגָּנָן. אַוְיִסְעָר דָּעָם שְׁטִינְזָאָלָץ, וּוְיִילָּזָס אַינוֹ גַּרְגְּנָעָר פֿאָר אלְעָז זַיְנָה קְרִיגָּנָן אַינוֹ זַיְיָר וּזְיִינָר חַאֲלוֹל אַונֶּ בָּאָגָעָנָט זַיְנָה זַיְנָה אַינֶּ דָּעָר נַאֲטוּר אַינֶּ גַּאֲנָצָעָ שִׁיכָּטָן פּוֹנָ שְׁטִינְזָאָלָץ, אַדְעָר אַינֶּ אַינְטָעָרְעָדְיָשָׁע אַדְעָר גַּעֲוָלְצָעָנָעָ אַזְּרָעָס. אַסָּאָב זַאֲלָעָז אַינוֹ פֿאָרָאָגָן אוֹיכָ אַינֶּ יַאֲמָזְזָוָסָעָר. דָּעְרִיבָּעָר אַינוֹ זַיְסָקָעָ וּזְיִאלָצָגָן אַפְּנָן סָאָט.

דָּעָר כָּלָאַרְגָּנוֹן אַינוֹ דָּרִיטָהָאָלָבָן בָּאָל שְׁוּוּרָעָר פּוֹנָ דָּעָר לְוָסָט. אַוְיִסְעָר דָּעָר כָּלָאַרְגָּנוֹן אַינוֹ דָּעָר פְּרִיעָר לְוָסָט, שְׁפָרִיטָן עַר זַיְנָה אַיְבָּעָר מַעַלְעָז אַיִּם אַרוּסָס אַעֲלָמָס אַעֲלָמָס אַעֲלָמָס. דָּעָר עַרְדָּאָן צְנוּיְסְלָעָכְבָּ צְעַפְּלִיזְיָצָט עַר וּבָ. כָּלָאָר אַינוֹ אַשְּׁפָּאָרְקָפָּר סָאָט. וּוּגָן כָּלָאָר אַינוֹ טְרוֹקָן אַונֶּ הַאֲלָטָן נִישָּׁא אַינֶּ זַיְנָה זַיְנָה פִּינְכְּטִיקִינִיס, וּוַיְרָקָט עַר קִימָאָט נִיתָן אַטְקִינָן קִינְגָּן אַונֶּ הַאֲלָטָן פִּינְכְּטִיקִינִיס, צְעַעַסְט עַר שְׁטָאָרָק מַעֲטָאָלָן. דָּקְמָאָלָט אַינוֹ אַטְקִינָן זַיְנְיִופְּזָאָטָלָעָן אַונֶּ אַפְּטִינְדָּן אַיִּם

דארט מען געטען צינענע טרייבן אָדרער געפֿעגן, אָדרער לִימעַנְג גוּשׁ –
 גענְלַעֲטֶעֶת, אָדרער גַּלְעַזְרֶגֶע. אוֹ בֵּילָאָר בָּאָדִירֶת כִּילְגָּן יְבָעַדְיקָע אָרגָאָז
 נַיְמָעָן אָדָעָר אַנְדָעָר עַרְבִּינְדוֹנוֹגָעָן, פָּאָרְנִיכְטָעָט עַר וַיִּשְׁטָאָרָק. דַּי
 אַרְבָּעָטֶעֶר, וּוֹאָסָּה הַכְּפָנָן אַיִּגְעָר פָּרָאָרוֹקְצִיעָּז צַוְּתָן מִיטָּן כַּלְאָרְדִּיגָּן,
 דָּאָרְפָּגָן עַם גוּט ווִיסְגָּן. כַּלְאָרָר רִוִּיצָס שְׁטָאָרָק אַוְּפָּרָאָרוֹס אַכְּרָאָר
 אַיִּגְעָלְכִּינְמַעְמַעְנָן. פְּרִיעָרָר פָּאָר אָלְצָרָר עַר אָרוֹיס אַכְּרָאָר
 קְסֻעְרִיסְטִישָׁע נִיסְעָרָיָן אָוָן אַחְוָסָטָן – רַופָּעָטָר, אַוְּיָבָעָטָס אַיִּט
 אַיִּינָן אַלְעַנוּגָעָר צִיעָּס, – רַופָּעָטָר עַר אָרוֹיס אַנְצִינְדוֹנוֹגָעָן דַּוְּגָן דַּי טְלִיבָּטָן
 הַיְמָלְעָכָן, סְפָאִיםְעָן פָּוָן דַּי שְׁטִימָטָקָאנָלָן אַיִּינָן אַיִּגְעָדָרָבָּעָס, מַעְיַבְתָּעָט
 אַגְּנָפְעָנָן מִיטָּבָּלָס אַגְּנָפְעָנָן שְׁטִיקָן וַיְכָבָדָעָס
 אַטְעָמָעָן, אָוָן פְּקוּדָס אַגְּנָפְעָנָן דַּעַר טְוִיטָן. אַוְּיָבָעָטָס צָעָן טְוִוָּונָטָס כָּאַלְאָקִיםָּטָס
 לְוָסָטָס קְוָמָס אַוְּיָס אַיִּינָן בְּיַלְעָקָרָלָאָר, אַיִּזְעָר אַמְּעַטָּשָׂנָן שְׁוִוָּנָר
 צַוְּאָטְעָמָעָן. אַיִּינָן אָזָא אַטְמָאָסְפָּעָר אַיִּזְעָנָגָעָן צַוְּאָפְּוִינָן אַזְוִיְּדָרָעָן
 אָוָן מַעְיַבְתָּעָטָס שְׁוִוָּנָן אָגְנָפְעָנָן שְׁטִיקָן וַיְכָבָדָעָס, אַיִּזְעָנָגָעָן
 אַנְצִוְשָׁוֹאָלָן. כַּלְאָרָר וּוִירָקָן אַוְּיָבָעָטָס צַוְּאָטָעָט אַגְּנָפְעָנָן לְעַבְעָץ
 דִּיקָעָאָרָגָעָן; עַר רַוְּעָטָס אָרוֹיס אַנְצִינְדוֹנוֹגָעָן פָּוָן דַּעַר הַוִּיכָּס. פָּוָן
 כַּלְאָרָר בְּיַלְדָּן וַיְכָבָדָעָס אַפְּנָן מַעְנְטָשָׂנָס הַוִּיכָּס גַּעַשְׂוִירָן, פּוּכִירָעָס, אַדְגָּל.
 סְפִּיאָזָן זַיִּידָעָט זַיִּיעָר שְׁוּעוּרָעָן צַוְּהַיִּילָּג. אַזְוִינָעָן גַּעַשְׂוִירָן וַיְנִינָּגָעָן אַפְּטָס
 פָּאָרָאָן באָדָר אַרְבָּעָטֶעֶר, וּוֹאָסָּה אַרְבָּעָטֶעֶר אַיִּגְעָר עַר פָּרָאָרוֹקְצִיעָּז פָּוָן כַּלְאָרָר
 אָוָן פָּוָן כַּלְאָרָר-פָּרָאָרוֹטָן. אַוְּיָבָעָטָס צְוָנוּיָס דַּעַט כַּלְאָרְדִּיגָּן,
 פָּאָרוֹזָאָנְדָלָס עַר וַיְכָבָדָעָס אַפְּלִיסִיקִיטָס (פְּלִיסִיקָעָר כַּלְאָר).

פְּלִיסִיקָעָר כַּלְאָר אַיִּזְעָנָג אַזְוִיְּדָרָעָן בְּרוּינָעָן פְּלִיסִיקִיעָטָס. אַמְּ דַעַר
 טְוִיְּעָר לְוָסָט שִׁידָס עַר אָוֹיס כַּלְאָרְדָּגָאָוָן אָוָן זַעַט גַּעַשְׂוִינָר אַיִּינָג דָּאָמָטָס.
 פְּלִיסִיקָן כַּלְאָר קָאָגָן מַעְנְטָשָׂנָס אַוְּיָבָעָטָס אָגְנָפְעָנָן דַּרְוָקָן, אַוְּיָבָעָטָס
 קִילָטָס אִים אַיִּנְצִיטִיקָעָט מִיטָּן אַגְּנָפְעָנָן מַעְנְטָשָׂנָס אַיִּינָג בְּאָקִיםָטָס
 מַעְנְטָשָׂנָס אָזָא אַזְוִינָעָן פְּלִיסִיקָן כַּלְאָר.
 אָזָא דַעַר מַעְנְטָשָׂנָס הָאָטָס וַיְכָבָדָעָס צְוָוִיסְלַעֲלַעֲרָנָס צַוְּרַעַנְגָן מִיטָּס
 דַּי נַאֲטוֹרִיקְוִיכָעָט, הָאָטָס עַר גַּעַנְוָעָן אַוְּיִסְנוֹגָן דַּי צְעַעַסְעַנְדִּיקָע אַיִּינְשָׁאָפָטָג
 פָּוָן כַּלְאָרָר פָּאָר זַיִּינָעָט צִילְגָּן, וּוֹי אַשְׁטִינְגָּעָר אַיִּגְעָר עַר אַינְדוֹסְטְּרִיָּעָ – אַמְּ אַוְּיָסְצָוָה
 אַרְבָּעָטֶעֶר אַגְּנָצָעָט רַיִּי פָּאָרְבִּינְדוֹנוֹגָעָן פָּוָן כַּלְאָרָר מִיטָּן מַעְטָאָלָן אַדְגָּל.
 אַטְמָעָן אַגְּנָצָעָט אַשְׁטִינְגָּעָר, אַוְּיָבָעָט מַעְוִירָקָט טִיטָּן כַּלְאָרָר אַזְוּעַבָּלָג, קָאָגָן מַעְנְטָשָׂנָס
 בְּאָקִומָעָן אַזְוִיְּדָרָעָן דַּוְּכָלְאָרָידָ, וּוֹאָסָּה שְׁפִילָטָס זַיִּעָר אַגְּרוֹיסָעָט

ראָלֶע אַיִן דָּעֵר גּוֹמִידָאַינְדוּסְטְּרִיעַ אָוָן אַם דָּעֵר מִילְכָּאָטָּע אָוָס אַ סָּאמָּס. מַעַן נָוַצְתָּ אַוִּיס כְּלָאָר אוִיכָּ אַמְּפָ צָו בָּאַקְוּמָעַג אַנְדָּעָרָע שְׂפָאָפָג, וְזָסָם זַיְינָעַן נִיְּטִיק אַיִן דָּעֵר אַינְדוּסְטְּרִיעַ, וּוְיִ אַשְׁמִינְגָּעַר כְּלָאָרְ-קָאָלָעַ (אַמְּפָ צָו וּוּיְסָן פָּאָפִיר אָוָן גּוּוּעָבָן), כְּלָאָרְבָּעָנוֹאָל (אַפְּ פָּאָרְבָּן), בָּעַרְטָאַלְעַטְּ-זָאָלָעַ (פָּאָרְ דָּעֵר שְׂוּעַבְּעַלְעַכְּ-פָּרָאָדוּקְצִיעַ), פָּאָסְגָּעַן, כְּלָאָרְפִּיקְרִיגְ, צִינְגָּעַם דָּוָכְ, כְּלָאָרְדִּ אָאוֹ.וֹ.

די אַיִינְגְּשָׁאָפָט פָּוָן כְּלָאָר צָו אַפְּטוּיטָן בָּאַלְעַכְּמִידָאַרְגָּוְנִיזָּמָעַג נָוַצְתָּ מַעַן אַוִּיס פָּאָרְגָּן קָאָטָפְ מִיטְ בָּאָזְוָרָאָכָעָס אָוָן אַנְדָּעָרָע שְׁעָדִיקָרָס, וְזָסָם בָּרְעַנְגָּעַן אַוְיִיפִילְ שָׁאָרְגָּן דָּעֵר לְאַנְזָוְוִוִּירְטְּשָׁאָפָט.

איַצְטָעַר אַיִזְ בְּלָאָר אַיְינְגָּר פָּוָן דִּי וּוּיכְטִיקְסְּטָעַ פָּרָאָדוּקְמָג אַיִן דָּעֵר כְּעַמְּשִׁעְדָּר גּוֹנְגְּטָאַינְדוּסְטְּרִיעַ; פָּוָן גְּזָאָר צִיְּיָאָר פָּרָאָדוּצִּירָט מָעָג אִים אַלְאָז מַעַר אַיִן טָעָר. קִימָאָט פִּיר פְּינְגְּטָלְ-פָּוּנְגָּעַם נָאָנְגָּן סְכוּם כְּלָאָר נִיְּמָט אַז וּוּיְסָן פָּאָפִיר אַיִן גּוּוּיְעָבָן אַיִז אַפְּ אַיִסְאָרְבָּעָטָן פָּאָרְגָּן.

מַעַר פָּאָר אַלְעַמָּעַן אַרְבָּעַט אַוִּיס כְּלָאָר אַמְּעָרִיקָעַ. בְּפִיםְ דָּעֵר מִילְכָּאָטָּע אַיִז דָּאָרָט גּוּיְיָעַן הַעֲכָר 70 כְּלָאָרְ-זָאָזָהָדָג, וְזָסָם פָּלְעָגָן גּוּבָּן הַעֲכָר 600 טָ.וּ. כְּלָאָר אַפְּסְלָעָט. נָאָכָ דָּעֵר מִילְכָּאָטָּע הַאָבָן וְזָסָאָכָ פָּוָן דִּידְאָוִיקָעַ וְזָאָזָדָגָן פָּאָרְבָּאָבָט, וּוּצְלָאָן שְׂאָלָעַמְ-צִּיעַט אַיִז נִיסְטָהָגָן קִינְ אַפְּ אַז פָּאָר אַוְיִיפִילְ בְּלָאָר. אַבְּפָרְ דִּי פָּרָאָדוּקְצִיעַ פְּוּנְגְּלָאָר הָאָט וְזָסָפָרְמִינְגָּרָט נָאָר אַפְּ אַצְּיָּעָט. די אַיִנְסְּטָהָיָע הָאָט וְזָסָאָנוּקָלָט. מַעַהָט אַוְיִסְגָּעָדָגָן נָעָגָן נִיְּעָטָרְפָּר, וּוּ אַנְצְּיוּוּנְדָגָן דָּעַט כְּלָאָר אַיִן דִּי בָּאַדְיִינְגְּנוּנְגָּעָן פָּוָן פְּרִידְלָעָגָן לְעָבָן, אַיִן איַצְטָעַר אַרְבָּעַט אַמְּעָדִיקָעַ אַוִּיס שְׂוִין באַ 800 טָ.אָ מַעְסְלָעָס אַיִן מַעַ קְלָעָרָט דָּאָרָט נָאָכָ בְּוּעָן נִיְּעָטָרְפָּר. די צְוּוּיִיטָעָג נָאָכָ אַמְּעָרִיקָע גִּיְעָט דִּינְטְּשָׁלָאָנדָ; דָּאָרָט אַרְבָּעַט מַעַן אַוִּיס באַ 300 טָ.כְּלָאָר אַמְּפָסְלָעָס. נָאָכָ דִּינְטְּשָׁלָאָנדָ נִיְּעָטָעְנְלָאָנדָ, פְּרָאָנְקְרִיבָט, פְּוִילְגָן אַיִן יַאֲפָאָנְיָעָט. אַיִן דָּעֵר גָּאנְצָעָר וּוּרְעָתָ אַיִז פָּאָרָאָק הַעֲכָר 200 וְזָהָאָדָגָן, וְזָסָם אַרְבָּעַטְן אַוִּיס כְּלָאָר צְוִילְבָּט פָּאָרְשִׁיְדְּצִינְעָג נִיְּתִיקְיִיטָן. דִּידְאָוִיקָעַ וְזָהָאָרְנִזְיִינִיְדָגָן צָעָג צְעוּוּאָרְפָּג אַיִבְּעָרָן גָּאנְגָן עַרְדִּיקְיִילָעָכָ: מַעַ סָאָנָן וְזָיְ גַּעַנְגָּעַן אַפְּיִילָעָס אַזְוּגָעָז וּוּיִיטָעָט לְעַנְדָּעָר, וּוְיִ אַזְטְּרָאָלִיעָז, אַינְדִּיעָז, כִּינְעָז אָזְוּ. אַלְעָז וְזָהָאָדָגָן אַיִן דָּעֵר גָּאנְצָעָר וּוּפָלָט אַרְבָּעַטְן אַוִּיס צְיוּאָצָעָג באַ 1600 טָ.כְּלָאָר אַפְּסְלָעָט.

II. פון וואס מע באקומו ארויס בלאר

דער הויפטדרויסטאמ אפ די זאווארן, וו בע באקומו ארויס כלאר.
אי קאָפּ אַדער טִינְנֶאָלֶץ; די זאָלֶץ קָאנֶגּ מען נְעֵמָעַן סְיַי הַאֲדַטְּעָרְתִּיחַסּ
סְיַי צְעַלְּגָן אַיְן וּוֹאַסְעַלְּ.
קָאָקְ�וָאָלֶץ אַיְן אַזְּסְטָעַ אַרְבְּיִינְרוֹגַן צָוָן צְוַיִּי שְׁבָאָפַּןְ; בְּלָאָר אַיְן
גַּאֲטְּרִוּםְ.

טִיט גַּעֲוִינְגְּלַעְכּוּ מִיכְלָעַן קָאנֶגּ מען נִיט צְעַבְּנָדָן די זאָלֶץ אַפּ
אַירְעַ אַשְׁטָאַנְדִּיְהַן. לְאַמְּרַד צְעַלְּגָן די זאָלֶץ, לְאַפְּנִירַן אַנְטוֹרְגְּעַמְּעַן
אַדְעַרְ אַעֲזְזְרִוְיְבְּלַעְכּוּן—אַפּ אָזָא אַוְיְבָן וּוֹעַלְן מְזָרְ קִינְן בְּלָאָר אַיְן נַאֲטְּרוֹזּ
פָּוֹן וְאַלְזּ נִיט באַקְוּמָעַן צְעַבְּנָדָן זָאָלֶץ קָאנֶגּ מען בְּחוֹן אַפּ אַכְּפִּישַׂן
אוֹיְבָן, וּוֹיְרְקְּנִידִיק אַפּ דָּעַרְ אַלְזּ טִיט וּוֹאַסְעַלְּ. נִיט אַיְן וּוֹיְדַּר הַאֲרְבָּעַ
כַּעֲמִישַׂן שְׁבָאָפַּןְ, אַזְּטִינְעַר, טִיט שְׁוֹעַבְּ-לְעִוְישַׂאַפַּןְ, אַדְעַר וּוֹרְבְּנִידִיק אַפּ
אַידְ טִיט אַנְ אַלְעַכְּטִירַשְׂן שְׁטְרַאַפַּןְ.

פָּוֹן וְאַלְזּ אַיְן וּוֹיְדַּר באַקְוּמָעַן אַרְיוֹכְּצִיבָּאַדְ (טָעַן זְלָאָ), זְיַעַל זְזָה
נַאֲרַ צְרוּיַּי אַשְׁטָאַנְדִּיְהַן; דָּעַרְיְּזַעְד אַיְן דָּרְיְּגַן אַרְטְּצִוְּשִׂירַהַן יַעַדְתָּן
זְיַיְּרִינְגְּהַיִּיסּ.

וּוֹ אַנְזּוֹ נִיט בְּלָאָר גְּדוֹלָה אַרְבָּהָן אַפְּנִים זַעַם אַקְרִיאַסּ. אַיְן אַיְן
אַפְּאָרָט בְּלִיעְבּוּן אַשְׁטָאַפַּןְ, וְאַפּ אַזְּמָהָבָן נַאֲפְּרִיסּ.
וְאַלְזּ אַיְן שְׁבָאָרְקָן פָּאָרְשְׁפְּרִידִיזָן אַיְן דָּעַרְ נַאֲבָזָן. סְאַמְּנַעְנַע קִימְפְּאַסּ קִיןְ
אַיְן זְאַנְדָּן, וּוֹ סְזָאָלָן נִיט זְזָגְגַּעְגַּע דְּבָרְעַ אַיְצְרָעַ אַיְצְרָעַ
הַזְּוּיסּ פְּעַלְכּוּס אַיְן אַיְזְאָגְזַעְגַּע חָאָסּ טִיט זְיַיְּן אַיְזְעַעְעַזּ אַיְצְרָעַ
וְאַלְעַזּ, וּזְיַרְטַּת אַרְבָּהָן וְאַלְזּ זְוָן בִּינְעַזּ. דְּרוֹיְסַעְן דְּאַנְעַרְתָּן וְאַלְזּ אַיְן סְאָרָהָן
אַיְן אַפְּעַרְיקָעַ, עַגְנְלָאָנדָן, בְּעַלְנוּסָן, דִּינְסְלָאָנדָן, עַסְטְּרִיבָן, אַיְמָאַלְעַן, שְׁפָאַכְּעַן,
שְׁוֹמִיצְאָרִיעַ אַיְן בָּאַ אַינְדוֹ אַיְן רַאֲפְּנִיאָרְבָּאָנדָן. וְאַלְזּ זְיַעַט שְׁבָאָרְנִידִיק אַיְן
גַּאנְעַגְּזַעְגַּע נְרוֹיְסַע שִׁיכְטַן טִימַע אַיְן בְּגַעְרַע עַרְדָּה. בָּאַ אַינְדוֹ אַיְן סְאָרָהָן זְיַעַנְעַן
סְאָרָהָן וְאַלְזּ-פְּלָאָסָטָן אַיְן פָּאָרְשִׂיְדָעָנָעָן עַרְטָעַר אַיְן דָּאִיגַּן צָוָן אַרְטִיאָזּ
פָּאָוּסָקּ, סְלָאוּזְיָאנְסָקּ, אַוְסְאַלְעַיּוּן: אַפְּסְנִידִיקְעַד צָוָן פָּעַדְתָּן, אַיְן טְרָאַנְסְקָאָוּזּ
קָאָן אַוְן אַיְן סִיגְרַעְן. אַוְיְסְעַד די זְאַלְזּ-לְעִכְּפָאָטָן אַיְן אַיְן סְפָרִירַ פָּאָרָה

אַסְבָּק נְזוֹאַלְצָעָנָעַ אֲזָעֶרֶת, וּוֹאָסָן אַנְצָהָלָטָן אַסְבָּק צַעַלְאָזְעָנָלׂ וְאַלְכָ. דֵי
גְּרָאַסְטָעַ פָּוֹנַג דִי אַזְעָרֶסֶם זִוְינָעַן עַלְסָאַנְדָר אָוָן בָּאַסְקוֹנְטָשָׁאָקָעֶר אַיְן אַסְטָרָ
רַאַכְאַנְדָר גְּעַגְנָמָט. אַיְן דִּירָאַזְיָקָעַ אֲזָעֶרֶת בָּאַקְיָמָט מַעַן אַרְוִיסֶם שְׁוִין
הַעֲכָבָה 100 יָאָרָק אַסְבָּק וְאַלְכָ פָּאָר אַיְנָזְזַבְּרוּפָלָעַ צִילָן. דֵי וְאַלְכָ אַיְן
דָּאָרָטָן זִוְינָעַר אֲרַיְנָעַ, אַיְן אַזְיָיָיָה זִי בִּינָת נִישְׁתְּבָעַן צַעַלְנָעַ, דֵי וְאַלְכָ
אַיְן זִוְינָג אֲרַיְבְּעָרְצִיזְרָהָן אַיְן אַבְּרַתְּזְעָנָעַן עַרְבָּעָר פִּין רַאַזְנָאַרְבָּאָגָן,
אוֹיְסָאַסְעָר דָּעַט אַיְן נַאֲקָ פָּאָרָאָס נְזוֹאַלְצָעָנָעַ אֲזָעֶרֶת אָפָן עַזְבָּנְדִּיקָם בְּרָעָנָ
פִּין שְׁוֹאָרָאָג יָאָט, לְעָכָבָן דִי בְּרָעָנָג אָמָן קְדָמָן. דָּא אַקְיָמָט פָּוֹנַג אוֹיְסָ
אַסְבָּק וְאַלְכָ, וּוֹאָסָן וְעַצְסָן זִי אַפְּרָיָן אַפְּ, אַיְן אַזְיָזְבְּרוּפָלָעַ אַיְן זִי בָּאַקְגָּנָט
טוֹסָט נְצָמָעָן קְדָרִיכְמָעָן, נְזוֹאַלְצָעָנָעַ אֲזָעֶרֶת אַיְן אַסְבָּק אַיְן דָּאָרָק
פָּוֹנַג סְתָאַנוֹרְאָפָּהָן, אַיְן שְׁרָאַנְסְּבָּעָרְאָיָהָן שְׁאַסְבָּעָרְאָיָהָן אַיְן אַיְן
פָּעָרְנוֹנָעָר (עַנְנָנָה).

פָּאָר אַיְנָזְזַבְּרוּפָלָעַ צַיְעָךְ, בְּאַסְטָפָט פָּוֹנַג אַזְיָיָה וְאַלְכָ פָּוֹנַג דִי אַיְן
שְׁעָרְעָרְדִּישָׁע פָּלָאַסְטָן אַדְעָיָי דִּירָב צַאַבְעָסָם, אַדְעָרָב דִּירָב בְּזִיעַרְלָעְכָעָר.
בָּא אַונְדוֹ אַיְן פָּאַרְאָגָן דִּינָן גְּעַזְוִינְרָעָק דִי פָּלָאַסְטָן וְאַלְכָ אָסָ אַטְּ
פָּוֹנַג 200–300 מַעְטָעָה. דָּוָרָב שְׁאַפְטָעָס בָּאַסְטָפָט מַעַן וְאַלְכָ אַיְן אַונְטָעָר
דָּעַר עַרְד בְּרָעָבָן דִי אַדְבָּעָטָר דִי שִׁיבָּעָן וְאַלְכָ אָסָ שְׁמִיקָעָר, אַיְן דָּעָרָנָאָכָ
הַיְּבָט מַעַן דִי שְׁמִיקָעָר אָסָ פִּיטָּהָיְזָהָעָס אַרְוֹס אָסָ דָּעַר עַרְד.
אַיְגָמָע וּוְיָל אַרְוִיסְצָעָנָג פָּוֹנַג דָּעַר טִיפָּה דִי וְאַלְכָ צַעַלְאָזְעָהָיְתִּים, בָּאַסְטָט מַעַן
זִיעַרְלָעְכָעָר; בָּעָמָבָט זִי אַיְן, אָז דָּוָרָב זִי שְׁרָיְבָן זָאָל גְּוּפָן פָּוֹנַג
דָּעַר טִיפָּה דִי נְרוֹנְטְּזָהָאָסָה, אַדְעָרָב דִי פָּעַמְפָעָט אָסָ אַהֲגָן וְוָסָעָר פָּוֹנַג דִי
אַיְבָּעְדָּרְדִּישָׁע קוֹנוֹאָג (פְּנִיכָּנָן אַדְעָר אֲזָעֶרֶת). דִּיזְאַזְיָקָעַ יִאָסָעָר צַעַלְאָזָט
דִי אַונְטָעָרְדִּישָׁע שִׁיכָּבָן וְאַלְכָ, אַיְן דָּאָרָט שָׁאָפָן זִי נְזוֹאַלְצָעָנָעַ אֲזָעֶרֶת.
אָוָג דָּאָרָט דָּעַרְלָאָנָט מַעַן דָּעַט זְאַצְיָקָעַ צַעַלְאָג אָסָ אַזְיָזְבְּרוּפָלָק דָּוָרָב
דִי בְּזִיעַרְדְּרִיבְיָגָן מִיטָּ פָּאַסְטָעָס אַדְעָר בִּינָן דָּרָוק פָּוֹנָעָם וְוָסָעָר, וּוֹאָסָעָר
מִטָּ פָּאַסְטָעָס אָנְ פָּוֹנָעָם עַדְ-אַזְנְבָעְרְסָלָבָק אַיְן דָּעַרְדָּ טִיפָּה.

אָסָ אַרְוִיסְצָזְבָּאָקִיםָעָן בְּלָאָרָד נְעַבְטָמָעָן צְוַיְנִיסְטָמָן דִי וְאַלְכָ אַיְן אַצְעָלָאָן
אַיְן אַרְיכְּטִיק-אַרְגָּאַנְזָיְרָטָעָר וְאַלְכָ-צַעַלְאָג-זַעַלְאָג. גְּוִירְשָׁאָפָט אָסָן זָוְוָאָזָד מַאֲכָט
מַעַן אֹאָצָל בְּזִיעַרְלָעְכָעָר, אָז דָּעַר צַעַלְאָג זָאָל וְיָבָאָסְלָעָב
אָוָג פָּאַטְּלָעָב. דָּעַמְלָאָט אָז פָּאָרָאָן גְּעַנְזָוָן צִיְּס אָסָ דָּעָרוֹתָן. אָז דִי וְוָסָעָר
אַונְטָעָר דָּעַר עַרְד זָאָל מַאֲזָיָּזָן יוֹדָעָר אַנְעָסָטָקָן זִיְּבָטָן וְאַלְכָ אַיְן
גְּעַבָּן אֲשָׁרָקָן אַגְּנָעָוּמָקִיםָן צַעַלְאָג. יִעַדְעָר בְּזִיעַרְלָאָק קָאָג נְעַבָּן תְּלוּיָּוּ אַ

וואיסן גאשטייטן סכט צעלאן. אויב מע נעמט מעד צעלאן אוידען זי' לאכ קאנ געבען, וועס ער זיין ניט קיין טראקרער.

וואס חניינער צעלאן מע זויגס אויס פונ זאכ, אויך דענגער בליעבט ער אינ דער טיפ, אלץ טראקרער איז ער, אלץ בעסער רײניקס ער זיך

אַפְּ פָּוֹן שְׁטוֹצָג אִין צְוִימִישָׂן. אַפְּ אַוְיסָאַרְבָּעָטָן כְּלֹאָר דָּארָט מַעַן, אֲוּ רַעַר צְעַלָּאָן; זָאָךְ זַיְן וְוַיְיִיט בַּעֲנָן.

לְעָכָב אֶרְיִינְעָר אָוֹן אַ טְּרָאַרְקָעָר. דָּעַרְבָּעָר דָּארָעָן דַּי אַרְבָּעָטָר, וְוַאֲסָטָן מִיסָּאַרְדָּמְעַסְּטָר, וְוַיְיִ שְׁטָאַרְקָעָק דַּעַר צְעַלָּאָן אֵין.

טְּמַעְטָן דַּי טְּשָׁאַרְקִיטָּס פָּוֹן אַ צְעַלָּאָן הַיִּסְנָן אִין דַּעַר טְּפָנִיק בְּאַט עַנְדוֹרָאָרָן). מַעְטָן דַּי טְּשָׁאַרְקִיטָּס פָּוֹן דַּעַר צְעַלָּאָן אֵין.

דַּעַם צְעַלָּאָן זָאַלְעַט מַעַן צְוִינִיסָּט פָּוֹן דַּי בּוּיְעַרְדְּלַעְכָּר אִין צְעַמְעַנְּדָן

פִּירְטָע בָּאַסְיִינְעָן, אִין פָּוֹן דָּארָט פָּאַמְפָעָט מַעַן אַיְם אַיְבָּעָר אֶפְּ אַוְיכָאָרָן

בָּעָטָן כְּלֹאָר. דָּעַר דִּיסְקָאָנָטָן בָּוּנְעָט כְּלֹאָר אֵין: עֻוּזְנָדָס אַנְעָט דִּיסְקָאָנָט

פָּוֹן דַּעַם אַוְיסְגָּעָנְעַבְעָרָעָט: דָּעַר דִּיסְקָאָנָט אַנְעָט דִּיסְקָאָנָט, וְוַאֲסָטָן

שְׁאַמְפָעָן אַוְיסָט דַּעַם צְעַלָּאָן, הָאָבָּן דָּעַרְבָּעָר סְפָעָאַעָעָע צְיִילְעָרָס, אָוֹן דַּי

מַשְׁאַיְינִיסְטָן בָּאָ דַי פָּאַמְפָעָט פָּאַרְשָׁרְיִיבָּגָן דַי צְעַלָּאָן קַוְיִישָׂע מַעְטָעָר אַוְיסְגָּעָן

פָּאַמְפָעָטָן צְעַלָּאָן. פָּוֹן דַי צְיִפְעוֹרָן אִין דַי טְּפָנִיקָע בָּאַרְיכָּטָן פָּוֹן זָאוֹאָד

קָאַנְטָרָאַלִּירָט מַעַן, צַי מַעַן האַס אַרוּסְבָּאַקְוּמָעָן דַּעַט נַעַהֲרִיקָן סְכָט

כְּלֹאָר. אויב אִין רָאיָן פָּוֹן זָאַחְזָד אַיְן נִיסְאָקִין אָוְנְטָעַרְעַדִּישָׂע פָּלָסָטָן

וְאַלְצָ, מַאֲכָס מַעַן דַּעַם צְעַלָּאָן קִינְסְטָלָעָבָן. מַעַן נָעַמְתָּ אַדְעָר זָעוּווִינְלָעָכָע

אַיְלָצְעַרְנָעָן, אַדְעָר צְעַמְעַנְטָעַנְעָן דִּיְיִוְשָׁעָס אַוְן מַעַן שִׁים אַנְדַּי זָאַלְצָ אַפְּנָן דַּנָּא

(זַי צְעַלָּאָס זַיְיכָאַן אִין וּוֹאַכְעָר), אַדְעָר אַיְזְעַרְנָעָן רַעֲזַעְרוֹחוֹאָרָן זַיְסָט אַ

מען א שטארקן קאנצענרטוירטן צעלאן. או א אויטן פון צווקיינן דעם
ואלץ-צעלאן פון געפראכטער ואלץ באנווטס מען בא אונדו אין פאלד
באנד אין אייניקע כלארדייזוואָנדן.

אַלְּעַ אֲנִינְגְּשָׁמָּעָנְגָּעָר, דָּרְכֵּנוּזְּיָעָרְטָעָר, דָּרְכֵּוִיכְּנִיקָּעָר צְעָלָן
אי נאָכֶ נִיסְטָן גָּדָר דִּינָן; אַיְן אִים אֵין פָּאָרָאָגֶן צְעָלָקָעָנֶ
וַיְתִּקְעַ וְאַלְּצָן (זָאַלְּצָן פָּוֹן קָאַלְּצִיְּטָן אַוְן מָאַנְגָּעָיָה). זִידָאַקְעַ וְאַלְּצָן
וַיְרִקְעַ שְׁעַדְלָעַכְעַ אֶפְ דִּי אַפְּאָרָאָטָן, וּוּ מַעְ קְרִינְטָס אַרוֹסָס כְּלָאָרָן. אַיְן דַּי
ニיכְנָעַ זָאַוְאָרְנְרִינְיָיקָם מַעַן דָּרְרִיבְּרָעָר פָּאַרְפְּרִינְגָּר אֶפְ דַּעַט צְעָלָאָסָפָן זִיטִיקָע
שְׁטָאָפָן. אֶפְ אַפְּצָוְרִינְיָיקָן: דַּעַט צְעָלָן נִיסְטָן צְוָוְינְגָּעָ כְּעַמְּישָׁע
שְׁטָאָפָן, וְאָסָ פָּוֹן זַיְן וְעַצְמָן זִיכְרִי צְבִּינְיָיסָן אֶפְ.
זִעוּוִינְלָעַכְעַ בְּאַנְצָטָס מַעַן
אַיְצָטְזָוְלִיבְעַ וְעַט אֶפְ דִּי כְּלָאַרְדִּיזָוְאָדָן בְּאַרְיוֹם-
דוֹכְלָאָרְדִּזְעַיְּזָן צְעַיְּזָוְטָן בְּעַן אַיְן אַקְּיָּינְגָּעָר דִּיזְשָׁקָעָ וְאַסְעָר אַוְן מַעְ נִיסְטָן
אַיְם אַדְּבָעָן אַיְגָּעָם שְׁטָאָפְּיקָן וְאַלְּצָעַזְעָאָן. אַיְגָּעָם צְעָלָן וְעַצְמָן זַיְן נְלִיכָּ
אֶפְ אַזְּיִיטָעַר אַפְּזָאָז – דָּאָס אַיְן דִּי אַזְּקָעָר מָאָסָעָ צְוָמִישָׁן. קָעְדָּי
אַיְסָאַשְׁוִירָן אֶסְטָ דַּעַט נְאַנְגָּן אַזְּנָאָז. וְאַרְעָמָטָס מַעַן אֶן דַּעַט צְעָלָן

בֵּין זַיְדָן. אַיְיבָּ מַעְ שִׂיחָס אַוְסָ דַּעַמְּדָאַיְקָן אַפְּיוֹאָצָ דָּרְכֵּיְנְדִּיקָּן, בְּאַקוּטָט

מַעַן שְׁוִיגָּן קִימָטָן רִינְגָּטָן צְעָלָן. אַיְן דָּאָבָ אַיְיבָּ סַע וְוִיל אַיְם אַיְגָּאָנְגָּן
אַפְּרִינְיָיקָן פָּוֹן צְבִּינְיָן, לְאֹסָטָן מַעַן דָּרְכָ אַיְטָן דָּוְרָכָ וְרִיכְגָּאָוָן, וְאָסָ אַנְטָטָ
הָאָלָטָן קִוְּלָנְדִּיאָקָסִידָן. דָּאָן וְעַצְמָן זִיכְרִי אֶפְ דַּעַט רַעַשָּׁטָן צְוָמִישָׁן. מַעְ
וַיְעַט אַיְטָן וְוִידָעָר דִּירָכָ אַוְן בַּעַ פְּאַקְוּטָ שְׁוִינָן אַפְּוֹלְקָאָטָן זִימְנָעָט צְעָדָן
צְעָן, וְאָסָ טִוְינָן צְוָוְאָט דַּעַט אַרְבָּעָט.

כָּאַטָּשׁ וְאַלְּצָן אַיְזָן וְיִיעָרָ אַ בְּלִיקָּעָר רְוִישְׁכָּאָט, נָאָר נָאָכָ אַוְאָכָעָ
מִישָּׁגָּן אַפְּרִינְיָיקָן קָאָסָטָן זַיְשָׁוְגָּהָפָשָׁטָן צְיִיעָרָן. זַיְ. שְׁטִינְנָאַלְּעָזָ קָאָסָטָן אַיְנָ
אוֹנוֹדוֹעָרָן אַ וְאַוְאָזָ גְּעוּוִינְלָעַכְעַר קָאָסָטָן 8-10 רְוּבָלָן, 1 קָובָ. בְּעַטָּעָר רְוִישְׁכָּאָטָן
צְעָלָן פָּוֹן דִּי בְּוּיְדָרְגָּעָבָעָר קָאָסָטָן 20-30 קָאָטָן אַוְן אַפְּרִינְיָיקָן דַּעַט
דָּוְרִיבְּגָעָר דָּאָרָט דַּעַט אַרְבָּעָטָר סַיְן דַּעַר כְּלָאַרְ-פְּרָאַדוֹקָאַיָּעָ וְוִיסָּן, אַיְן
דַּעַר אַפְּגָנְעָרִינְיָיקָטָר וְאַלְּצָעַזְעָלָן, אַ רְוִיְינְטָר צְוָוְאָט אַרְבָּעָט, אַיְן שְׁוִינָן
אַ בְּיִיעָרָר רְוִישְׁכָּאָטָן, אַוְן מַעְ דָּאָרָט אַיְטָן זָאַרְוּעָנְדָן אַוְן דִּיסְקָאַנְטָרָן
וְיִעָרָ פְּינְקְסְלָעַכְעַר, קָעְדָיָ נִיסְטָ אַרְגְּנָרְעָטָעָר דַּעַט קָעְרָנְקָאָסָטָן פָּוֹן פְּלָאָר אַוְן
פָּוֹן דִּי כְּלָאַרְ-פְּרָאַדוֹקָטָן.

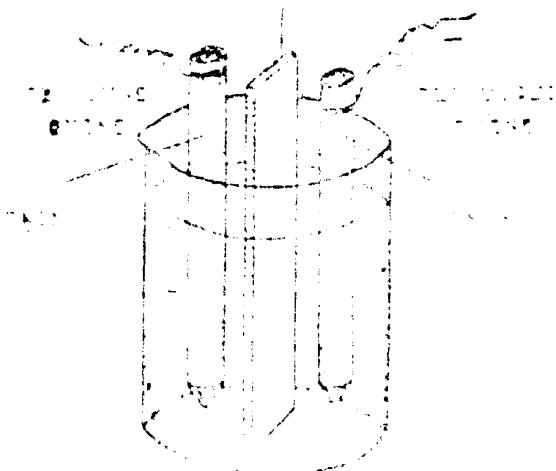
III. ווי מע באקומט ארויס כלאָר אין די זאוואָדַן

אין דער בענין איז פאראג צוּווַי אויפאניטס צו באקומען כלאָר :
 דער בענישער אונ ערעקטראָבעמִישער. לויינן בעמישן אויפן ציט מען
 ארויס דעם כלאָר פון פֿאַרְשִׁידְעָנֶן שְׂצָאָפָן מיט אַנדְרָע כְּעַמְּשָׁע שְׂבָאָפָן.
 לויינן ערעקטראָבעמִישן אויפן פֿיַּינְס מען פֿאַנְאַנדְרָע זֵי קָאַבְּוָאָלָז
 אם אַדרָע באַשְׁטָאנְדְּטִילְגָן, דּוֹרְכְּלָאַזְׂנְדִּיק דּוֹרָכְּ דֻּעָם ערעקטרישן שְׂטְרָאָם.
 לאָמֵיר פֿרִיעָד באַשְׁרְיִיבָן דֻּעָם ערְשָׁפָן (כְּעַמִּישָׁן) אויפָן פֿיַּינ באַקְוּמָעָן
 כלאָר.

אם צו באקומען כלאָר לויינן בעמישן אויפָן נעטט מען גּוֹיִינְגְּלָעַכְּ
 זְאַכְּזִוְיִיעָרָס אַונְ מאַנְגְּאַנְ-דוֹאַקְסִּיד (ס' אַיז פֿאַרְאָג אַין דער נאָכָר אַז
 מִינְגְּרָאַל פֿירְאַלְיוֹוִיט). אויצְרָעָס פֿירְאַלְיוֹוִיט וּמִינְגְּן פֿאַרְאָג אַיז
 קָאַחְקָאָז. אם צו באקומען כלאָר פֿוֹט מען אַזְוִי. בע נעטט אַגְּעוּוֹיסָן סְבָוָת
 מאַנְגְּאַנְ-דוֹאַקְסִּיד (פֿירְאַלְיוֹוִיט) אַונְ פֿוֹט דְּרִיגְזָט אַיז אַדְרִינְג אַין אַקְיָלָע
 גַּעֲמָכָט פֿוֹן שְׂטִינְגְּרָאַנְעָט פֿלִיטָעָס. די שְׂטִינְגְּרָאַנְעָט פֿאַרְפְּרִיעָר אַוִּיסָּט
 אַין סְמָאָלָע. די קָיְלָע פֿאַרְמָאָכָט מען מיט שְׂטִינְגְּרָאַנְעָט פֿלִיכָּעָס אַונְ פֿאָ
 לְאָזָט אַונְ פֿעַנוֹגָג אַס אַרְיִינְגְּזִינְג אַין דער קָיְלָע אַרְיִינְג די זְאַכְּזִוְיִיעָרָס
 אַונְ אַס אַפְּטִירָן פֿוֹן אַיר דֻּעָם אַוִּיסְגָּעָשְׁיִידָטָן כְּלָאַרְגָּזָאָן. די זְאַכְּזִוְיִיעָרָס
 גִּיסְטָט מען אַרְיִינְג נָאָכ דֻּעָט, וּמְעַה האָס אַנְגְּעַשְׁתָּאָסָט דֻּעָם מאַנְגְּאַנְ-דוֹאַקְסִּיד,
 אַונְ צּוּבִּיסְלָעָכְּ, אַז די סְעַמְפְּעָרָאָטוֹר אַין קָיְלָע וְאַלְזִינְג נִיסְטָה
 90. די אַרְבָּעַט דּוֹיעָרָט גּוֹוִינְגְּלָעַכְּ 2 מְעַסְלָעָס. וּוֹעֵן דער גַּאנְגָּעָר
 בְּלָאָר אַיז אַוִּיסְגָּעָשְׁיִידָט, רִינְגִּיקְטָט מִינְגָּעָאָס די קָיְלָע פֿוֹן רַעַשְׁלָעָב אַונְ
 מְעַה גְּרִיאָט זַי צַו צַו אַ נְגִיעָמָט פֿאַרְשִׁיט. דֻּעָם כְּלָאַרְגָּנוֹן, וּזְאָס האָס וּבָ
 פֿוֹן דער קָיְלָע אַוִּיסְגָּעָשְׁיִידָט, פֿירָט מִינְגָּעָאָס צַו די אַפְּאַרְאָטָן, זַיְהָר
 אַרְבָּעַט אַים אַיְבָּעַר אַין כְּלָאַרְ-פֿרְאַדְזָקָטָן. אַסְטָמָר פֿאַר אַלְזָאָס מְאָכָט
 טָאָג בְּלָאָר כְּלָאַרְ-קָאָלָעָכְּ (וּוֹאָזָוִי מְעַה מְאָכָט עַס, וּוּלְגָן מִירְגְּדָעָצְיָהָן
 שְׁפָטָטָר). דּוֹר כְּלָאָר, וּזְאָס מְעַה באַקְוּמָט אַים אַפְּ אַזְוִי אויפָן, אַיז זַיְהָר אַ
 דְּמִינְגָּרָע. דְּעַרְיְבָעָר אַיז דְּעַרְיְבָעָר כְּעַמִּישָׁר אויפָן צַו באַקְוּמָעָן כְּלָאָר זַיְהָר
 לוֹינְגְּזִיךְ דְּעַמְּלָלָט, וּוֹעֵן מְעַה דְּאָרָמָט הָאָבָן כְּלָאַרְגָּנוֹן פֿוֹן הָיִיכָּן
 סְאָרָט. נָאָר אַין דער פֿרְאַקְטִיךְ שְׁטוּיסָט דְּעַמְּדָאַנְיקָן אויפָן אַוִּיסָּט דּוֹר
 ערעקטראָבעמִישָׁר אויפָן אַדרָע, וּמְעַה רָוְסָט אַיז, דּוֹר ערעקטראָלִין.
 האָגָאָט מְעַה חָזָאָט אַפְּילָע אַוִּיסְגָּעָשְׁגָּעָן אַ מִיטָּל אַוִּישָׁצָוֹנוֹאָן די רַעַשְׁלָעָכְּ

אין די קילימ (אם פראדווצירן כלאָר), נאָר דאס מיטל אוּ ניט שטארק
פארשפרויט אַפְּלָע אַינְג אוֹיסלאָנד. דאס אַיְזָה דער
פֿראָקְכִּיך לויינְס דער עַלְעַקְטֶּרְאַכְּעַמְּיִישָׁר אוֹיפְּנָן אַסְּאָק מַעַר. מִיטָּן עַלְעַקְטֶּרְאַכְּעַמְּיִישָׁר אַיְפָּנָן קָאָן פָּעָן אַיְנְגֵנִיסְטִּיך אַיְסְּעָר בְּלָאָר בְּקוּמָעָן נָאָב
קָאָסְּטִישָׁע סָאוּרָע אָנוּ וּאַסְּעַרְשְׁטָאָפּ, אָנוּ בְּעַדְאָרְפָּנוּס הָאָבָּן דָּרְצָוּן קִיגּ
וְאַלְצִיזְוּיְעָרָס, וְאָס נִיט אַיְמָעָם קָאָן פָּעָן עַס קְרִינְן.
דָּעָר עַלְעַקְטֶּרְאַכְּעַמְּיִישָׁר אוֹיפְּנָן צִי בְּאַקְטָמָעָן כְּלָאָר באַשְׁטִים אַט אַיְנ
וּאָס: פָּעָן גָּעָמָס אַלְאָו (פְּרִינְ), פָּעָן פְּרִילְבָּן אַנְגָּמָס אַלְאָו פָּונ

לְבָבְרָאָר
לְבָבְרָאָר

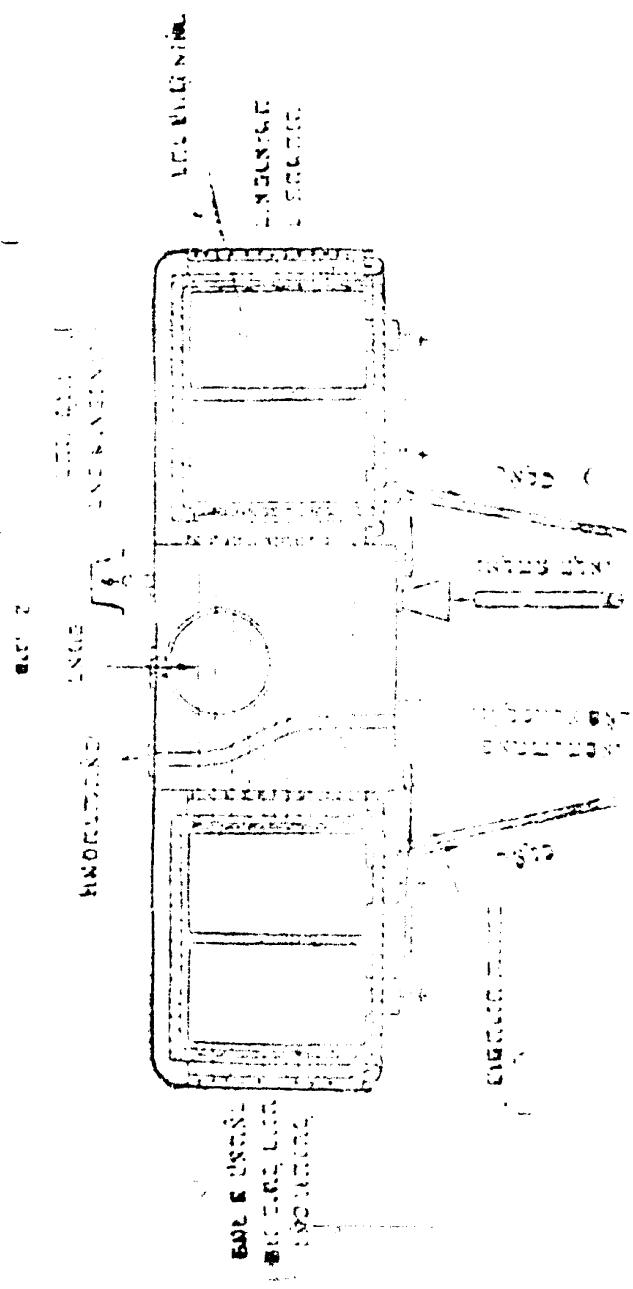

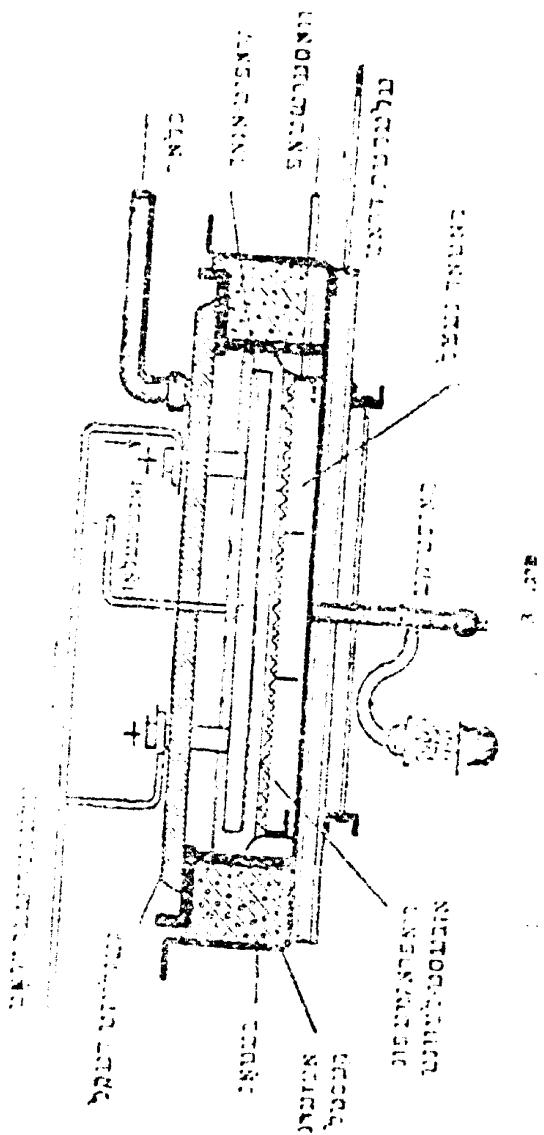
פְּרִילְבָּן

— שָׂאָבָּאָרְבָּן אָנוּ פָּעָן בְּיִוּס אַרְבָּאָן צְוִיָּה רְבָּוּן אַשְׁוּס, זַי אַטְשְׁוִינְגָּע,
אַיְנְג בְּיוֹנְג (אַמְּטָעָרָנס). זַי דִּי קְרִילְעָן גַּעֲשְׁטִיקָה בְּפָעָן צִוְּן דְּרָאָבָּן אַיְנְג טָע
לְזָבָּט דָּוּרָב עַיְן אַ דִּינְאַמְּפָאַשְׁטִין אַנְג אַיְנְפָאָבָּן עַלְעַקְטֶּרְאַשְׁן שְׁטוֹרָפָּם.
פְּינְגָּעָם שְׁטוֹרָפָּם שְׁזְרוּנְגָּעָן אַרְוִיס אַס דִּי קְיִילְעָן בְּלְעוּלְלָעָכְנָה אַנְג. דָּאָס
בְּאַעֲזִים, אַז דָּעָר שְׁטוֹרָפָּם דִּינְגָּעָן סְאַנְגְּדָעָר דָּעָט וְאַלְצִיזְעָלָאָז אַס דִּי
בְּאַשְׁטָאָנְרָאָר-עַלְעַמְּעָנָתָן. דָּעָר קְוָה, וְאָס אַיְנְג אַרְבָּוּנָהָן מִיטָּן פָּאַוִּיטִיָּה
פְּאַלְיִיס אַיְנְג דָּעָר וְיִנְאַמְּפָאַשְׁיָן, הַיִּסְּאָן אַנְאָד, אָנוּ דָּעָר, וְאָס אַיְנְג
פְּאַרְבָּוּנָהָן בְּיִטָּן נְעַנְאַטְיוּן פְּאַלְיָוּס, הַיִּסְּטָק אַפְּאָד. דָּעָר גָּאָז, וְאָס

שאידט זיך אויס אפנ' אנאָד, האָט אַ שְׁלַעַכְתֶּן שְׂטִיקְנְדִּיקֵן דְּרִיעַכְ. אַט
 דְּאָט אָז דַּעַר כְּלָאָר. דַּעַר נָאוֹ, ווֹאָס שִׁידַּט זיך אויס אפנ' קָאָטָאָר,
 חַיִּיסְטַּוּ ווּאַסְעַרְשְׁטָאָפַּט. דַּעַט כְּלָאָרְגָּנוֹי, ווֹאָס שִׁידַּט זיך אויס אפנ' אנאָד,
 שִׁירַט מְעַן גְּלִיכִיךְ אָפַּפְּוַן אַפְּרָאָרָאָט אָפַּיְבְּעַרְצְּוֹאַרְבְּעַטְּן. אָוָן לְעַבְנָן קָאָטָאָר
 פָּרָאָבְּלִיבְּסַט אַ נָּאָטְרוּמַּטְּלוֹיגְ, אַדְעַר ווֵי מַעַרְפָּט אַיִּם, קָאָסְטִיקְעַ; בְּעַיטַּט
 זַי שָׁאָפַּט זַיְכִּיךְ, שִׁידַּט זַי אַוִּיס דַּעַט נָאוֹ ווּאַסְעַרְשְׁטָאָפַּט. קָעְרִיְּ דִּידְאָזְקִיעַ
 פְּרָאָדוֹקְטַּן זַאלָן זַיְכִּיךְ נִיסְטַּן אַינְסַטְּנִישָׁן אַינְסַטְּנִישָׁן
 אַרְיִינְן צְוַוְשָׁן דַּי קְוִילָּן, ד. ה. צְוַוְשָׁן אַנְאָד אָוָן קָאָטָאָר, אַ גְּרָאָטְקָעַ אַ
 דִּיאָפְּרָאָגְּמָטַע). זַי שִׁידַּט אָפַּפְּוַן דַּי פְּרָאָדוֹקְטַּן, ווֹאָס שָׁאָפַּן זַיְכִּיךְ
 פָּוָן דַּי פְּרָאָדוֹקְטַּן, ווֹאָס שָׁאָפַּן זַיְכִּיךְ לְעַבְנָן קָאָטָאָר. אַגְּנִיאָרוּם אָז ווּזְעַג
 פָּעַל לִיגְטַּט פָּאָנָאָנְדָעַר דַּעַט זַאלְצְעַלְאָן מִיטַּט אַ שְׁמָרָאָט, באַקְוּמוּטַט
 דְּרִיעַיְ פְּרָאָדוֹקְטַּן: כְּלָאָרְ-נָאוֹ, קָאָסְטִיקְעַ אָוָן ווּאַסְעַרְשְׁטָאָפַּט.
 אַגְּנִיאָרוֹד זַאוֹאָד לִיגְטַּט מְעַן פָּאָנָאָנְדָעַר דַּי זַאלְצְעַלְאָן
 פְּרִינְסְטַּן אַיְנִיעְרָגְנָעַ קָעְסְטְּלָעַכְ; דַּי קָעְסְטְּלָעַכְ רַופְּטַט
 מְעַן, צָעַלְיוֹלְעַס. מַעַ פָּאָרְדָעַקְטַּס זַיְכִּיךְ מִיטַּט צְעַמְעַנְטַעְנָעַ, נְלֻעְוְרָגְנָעַ אַדְעַר
 גַּעֲנְלִיּוֹטַע דַּעַקְלָעַכְ. אַנְשְׁטָאָטַס קְוִילָּן פָּאָרְדָעַקְטַּס זַיְכִּיךְ
 אַרְעַרְוּ שְׁטָעְקְעַלְעַכְ פָּוָן קְוִילָּן אַדְעַר גְּרָאָפִיטַט. אָוָן פָּאָרְדָעַקְטַּס
 מְעַן גַּעֲוִוְיִינְלָעַכְ אַיְנָה זַיְכִּיךְ אַיְזְעוּרָגְנָעַ בְּוּגְנָס, אַיְזְעוּרָגְנָעַ נְגַדְלָעַכְ
 אַדְעַר קוּוּקְיִילְבָּעַר.

עַס זַיְנָעַג פָּאָרְאָן פָּאָרְשִׁידְעָגָעַ סִיסְטְּמָעָמָעַ אַזְוִינָעַ אַפְּאָרָאָטַן. אַיְנָה
 אַיְנִיקָעַ זַאוֹאָדָן בְּאַנוֹצָטַט מְעַן טְשָׁאָנָעַן (פִּיג. 2), זַוּ דַּי פְּלִיטְקָעַס
 דַּי קְוִילָּן זַיְנָעַג צְוַהַחְאָנָגָעַן ווּעְרָטִיקָאָלַ, אָוָן אַפְּזָוְנוּנָדְעָרַן דַּי פְּרָאָדוֹקְטַּן
 זַיְנָעַג אַוּקְעַגְשְׁטָעַלְטַט צְעַמְעַנְטַעְנָעַ פְּלִיטְקָעַס. דְּאָס אַיְנָה זַיְיְעַר אַנְאָלְטָעַר
 מַעְסָאָד פָּוָן אַרְגָּעַטַּט, עַר פָּאָרְדָעַרְטַּס אַסְאָק אַרְבָּעַטְהָעַט אָוָן אַסְאָק מַאְטָעַ
 דְּיַאלְ פָּאָרְדָעַמָּאָטַט. אַגְּנָאָנְדָעַרְעַז זַאוֹאָדָן זַיְכִּיךְ לִיגְטַּט
 אַיְנָה בְּיִטְן (פִּיג. 3), זַוּ דַּי קְוִילָּן-פְּלִיטְקָעַס לִיגְטַּט מַעְשָׁוָעַ. אַוְנָטָעַר זַיְיָ אַמְּ
 אַגְּנָעַג נְגַזְלָאָז פָּאָרְאָן אָגְנָעַג אַגְּנוּבְעַסְטְּעַנְדָר לִיְיָוָנָס, ווֹאָס
 דַּי פְּרָאָדוֹקְטַּן זַיְכִּיךְ צְוַוְיִמְשָׁיַנָּה. עַס זַיְנָעַג אַוִּיכְ פָּאָרְאָן קְיַיְלָעְכְדִּיקְעַ צְיִינָן
 (פִּיג. 4); מַעַ שְׁטָעַלְטַט זַיְיָ צְוַוְיִסְטַּפְּנָה זַוְרְכָּגְעַלְעַכְרָטָה
 בְּוּגְנָס, ווֹאָס
 זַיְנָעַג פָּוָן אַגְּנוּוֹיִינִיקְ אַרְוּמְגָעַלְיִיגְטַּט מִיטַּט אַזְוּבְעַטְמָעַט קְאָרְטָאָגַן. אַיְנָה
 אַיְזְעוּרָגְנָעַג פָּאָרְאָן טְיִינָן (פִּיג. 5) אַדְעַר, ווֵי מַעַ רַופְּטַט זַיְיָ, צָעַלְיָולָעַג,

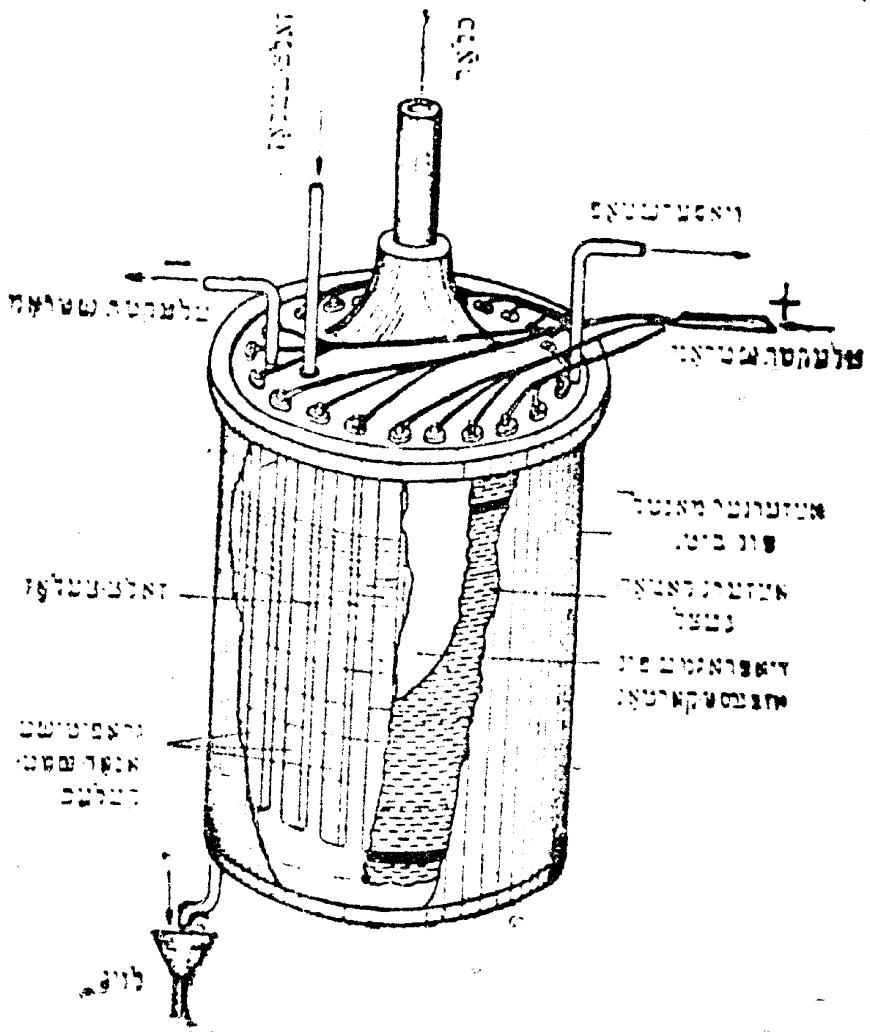

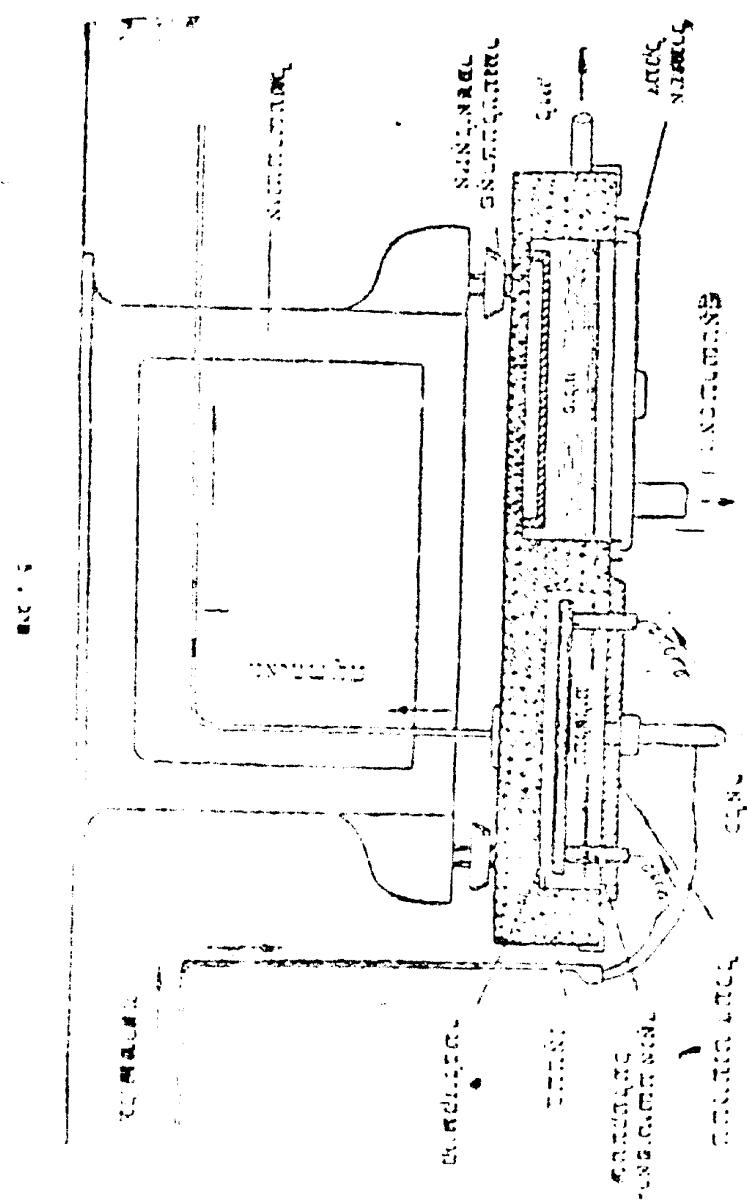
וו אנטאטאט איזיוערנע קאטאדרן אדרער נפצלעכ געטט מען קוועקיילבערנ,
 וואס גיסט זיך שטראמענווינז איבערן דנא פון בית. אינ אט די גיט
 זינגען די קוילנ-פליטקעס אדרער שטעהלעכ צונעהאנגען איבערן קוועק-
 זילבער מעשופעדיק. דער כלאר-גאו שידט זיך אויס אט די קוילנ-שטעה-
 קעלעכ, אונ דער נאטריגיט-לויג פארנעטס פון בימל דעם קוועקיילבער
 אינ בלעטעלעכ, וואס אפנ זאוואד רופט מען זיין אמאלאט. אט
 דעם לוינ איז דערנאכ גראינז אויסצושידן פונגטם קוועקיילבער מיט
 וואסער. צויליב דעם זינגען פאראן אנדרערע בייטן, וואס שטייען לופגן
 די ערשבע. אינ זאוואד רופט טען זיין פיליעס. נאך זיך פארשיידן
 די בייטן זאלאג ניט זעיגן, איז די זאוואד-אראבעט אט ארויכראקומען כלאָר
 אימעטוט איזינע איז דיעזעלביבע. געווינז-אָס שטעה-
 אינ איינ דיז, אונערעכ פון 30. דער עלאקטרישער שטואט גיט דורך
 טיט קיפערנוו פרענטעס דורך אלע בייטן. זורכניינדריך, קײינט דער
 שטואט פלאאנדרע אינ יעדער בימל דעם ואלצע-צעלאָז. דעם כלאָר, וואס
 שידט זיך אויס פיז די ביטלעגן, פירט מען אָפ דורך טרייביגעכ אינ אָ
 געמיינזאמער בלאָר-לייטיגן. פון דאָש גיט מען איבער דעם כלאָר אינ
 אנדערע דראָדיקזיעס מיקויעס זיין זעיגן טיר דערזיילן שטעה-),
 וו מל אראבעט איט איבער אינ בלאָר-פראָדוקטן. פונגקט אויז פירט מען אָ
 באָזונדער פון יעדער ביטל אָס דעם וואסערשטאָט. דערנאכ זאמט-
 מען זינט דעם וואסערשטאָט אָז איז ערובי, קעדז איבער-
 אראבעט איט איז פארטיזידענע פראָדוקטן, זיך אשטייגער: סאלאט-
 ואלצע-זיווינער א. דיז. דעם זיון פון אלע בייטן זאמט מען צויניט אינ
 כבעציאַעלע דינטיעס איז בע בידט אָס אָפ איזידאמפנ. דעם זיינ דאמפט
 מען אויס איז גרויסע קעסלען, וואס הייכן אינ דער טעניך וואקוווט-
 אפער אטן. טע מאקט איט געדייכער, ער זאָל זיין שטואָק, אינ דער-
 נאָס צעטמעלצת מען אָז איז טשוהונגען טעלעלעכ אָפן פיעער. צעה-
 מאלצעגען קאָסטיקע צעיגיטט מען מיט שעפֿלעכ אינ איזיוערנע פֿאָז-
 ראנגעס, וו זיך זוערט עריגלווערט. אָס דאס אָז טאָקע די הָאָרָ-
 טע קאָסטיקע, אונ טאָקע אָז די בָּאָרָאנגעס גיט זיך אָז
 פָּאָרְקוּס.

וואס מו וויסן דער אראבעטער, וואס אָדמעט אָז דער פָּאָרְדוֹקְזִּיעַ
 מיטג עלאקטראָלְזִין?

פריער פאר אלצ' דארט ער געדענעם, או די איקפעריךע ארבעען
קראפטס אין אווא פראדווקצייע אוו דער לעעקטוריישע שטראם. דער
דאזינער שטראם קאסט טייער, אונ מעדארט איט גוט היסן. אויב די בייטן

ויזען זיט אין אַרְדָּעָנוּגָג, אָגָן דער שטראם גְּרִינְג אָוּוּקְגִּינְג אֵין דער
ארצָן, אָונְ דָּעָרְפָּוֹן וְעַלְן פִּידְהָכָן אַפְּלָגָן שָׁאָדָן: פִּידְהָכָן וְעַלְן

אומזקעס אויסטברעונגונג הייאנג אס צו באקייטונג דעם שטראם אונ טירן
ניט באקעמען די פראָדוקצייע, ווּאָס מיר וואָלטַּג געקאנט האָבָּן, ווּעַן מיר
וואָלטַּג מיטן שטראם פאנאנדרגעעליגט די זאלצ. אויסער דעם דארט
מען אקטונג נועבן, או די גראָטַּקָּעַס (וְרִי די אָסְרוֹאָטַּמֶּעַס), זאלג זיין אין
אָרְדְּפָּעָנָּג, אוּבָּנָּט, זועלַג זיבָּס די פְּרָאָדְּקָּטָּן אַינְ בֵּית פָּאָרְדְּבִּינְדָּן צוּוִישָׁן
זיבָּס, אָונְ בַּידָּר זועלַג ניט האָבָּן ניט קִין כְּלָאָז, ניט קִין קָאָפְּטִיקָּעַ. מע
דאָס זעַן, אוּנְ בַּידָּר זועלַג ניט האָבָּן ניט קִין כְּלָאָז אָונְ אָוּלָעַ פְּרִילָּן
נאָכְלָעַסְק, פָּאָרְשְׁפְּרִילָּסְק, פָּאָרְקִיטְעָוָוָעָט. אוּבָּס די בִּיכָּן זעַנְעָן פָּאָרְקִיטְעָוָעָט
זאלג זיין שְׂמִילְגָּעַס אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה
נוֹג כלָּאָר, אוּ די אָרְבָּעָטָּעָר זַעֲרָת שְׂוֹעָרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה אָסְטוֹרָה
פאָסְקָּעַס (רָעַסְפִּירָאָטָּעָרָס).

מע דארט גוט געדענְקָּגָן, אוּ אָיִבָּס עַז הַעֲרָת זַיְבָּא דִּיְעָכָּס טָוָן בְּלָאָר,
איַם עַס אָסְטוֹרָה, אוּ דָעַר בְּלָאָר גַּיְזָה נִיט אָחָגָן, זַיְבָּעָן דָּאָרָפָּן גַּיְזָה, גַּאָר
איַם די אָרְבָּעָטִיצְמָעָרָן; הַיִּסְטָּעָס אָסְטָּעָס, דָעַר בְּלָאָר רִינְס אִיסָּס, אוּ די בְּלָאָר
דוֹקָצָיָה אָסְטָּעָס דָעַרְפָּוָן שָׁאָדָן.

די אָרְבָּעָטָּעָר דָעַרְפָּוָן בָּאָדִינְגָּעָן די בִּינְגָּן לְיָמָן סְפָּעָאִירָעָדָן אָוִיסְגָּעָרָיָה
בעטע קְלָאָלִימָה.

אוּבָּס מע פְּרִירָת זַיְבָּס אָסְטָּעָסְקָּיָן באָס די בִּטָּן אָינְ פָּעָ
נִיט נִיט אָבְּטָוָנָּג אָפָּס זַיְבָּס, קָאָגְעָן דָעַרְפָּוָן די בִּינְגָּן אָסְטָּעָס
טוֹג אָרְבָּעָטָּעָר. דָעַטְקָּהָם דָעַטְקָּהָם אָסְטָּעָס אָסְטָּעָס, אוּ גַּוְיִן דָעַרְפָּוָן
דע קָאָגָּמָּה אָסְטָּעָס דָעַטְקָּהָם זַיְבָּס אָרְבָּעָטָּעָר.

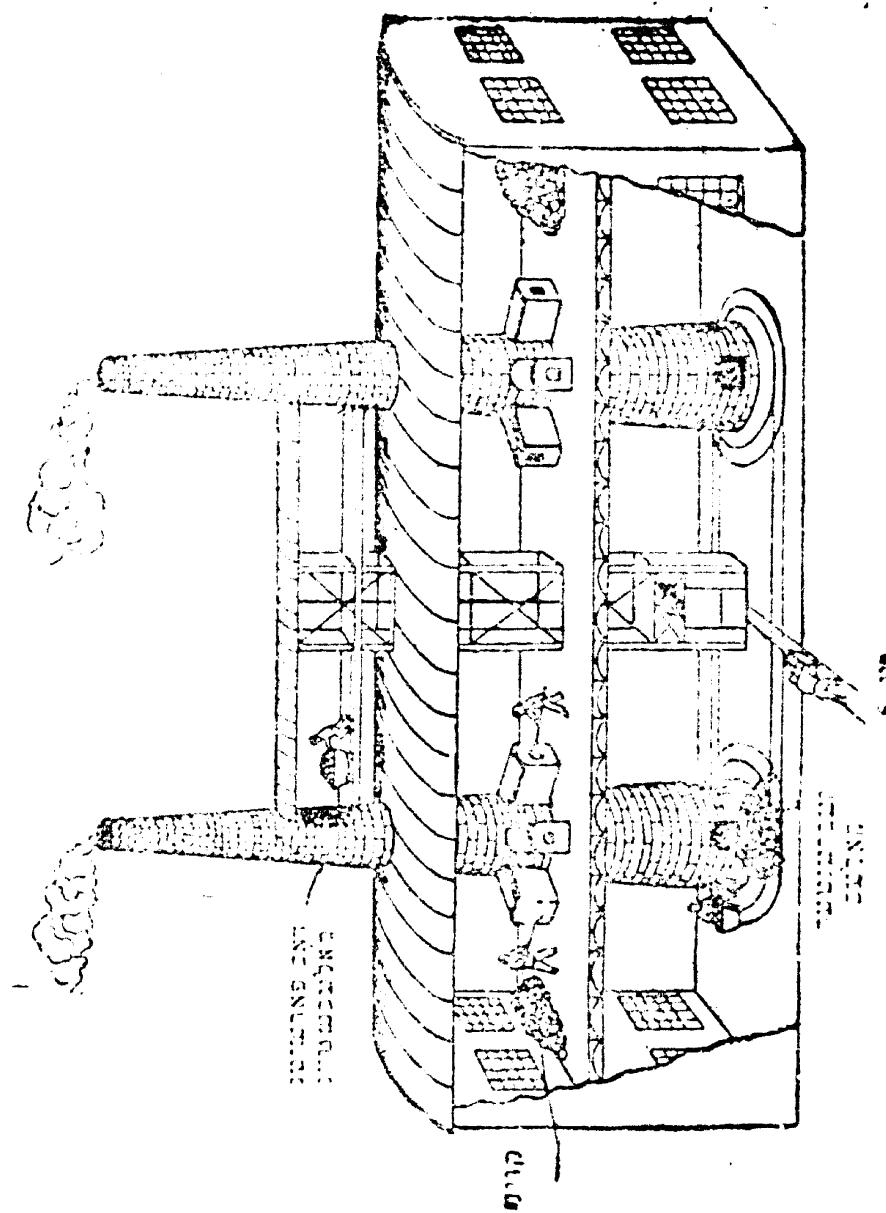
דָעַרְפָּוָן אָסְטָּעָס דָעַרְפָּוָן זַיְבָּס אָסְטָּעָס, זַיְבָּס פָּעָס אָסְטָּעָס, דָעַרְפָּוָן
עַלְפָּעָרָעָר אָינְ די דִּיְעָנָּג, אָזְעָרָה דָעַרְפָּוָן בְּזִיפְּטָזִירָה, נִיט אָסְטָּעָס אָסְטָּעָס
מיְנָעָן פָּוָג דָעַפְּאָנְטִירָה די בִּינְגָּן. זַיְבָּס כּוֹיוֹן אָזְ אָסְטָּעָס זַיְבָּס אָפָּס
דָעַרְפָּוָן אָנְצָעָל אָרְבָּעָטָּעָר זַיְבָּס די בִּינְגָּן, באָדִינְגָּעָן אָסְטָּעָס זַיְבָּס
בְּעַסְעָרָס טָאָזָה דָעַרְפָּוָן אָסְטָּעָס זַיְבָּס די בִּינְגָּן, זַיְבָּס רִינְגָּעָס סְאָזָה אָבָּז גַּעַן
בְּמִזְעָן, וּאָסְטָּעָס רִינְגָּעָס די גַּוְיָן אָזְ דָעַרְפָּוָן, אָזְזָה וּמִנְגָּקָּעָרָה רִינְגָּעָס אָוִס
כְּלָאָר, אלָאָז בעטע אָרְבָּעָטָּעָר דָעַרְפָּוָן אָוּוֹאָז אָלָאָז בִּילְקָעָר קָאָסָט דָעַר
כְּלָאָר.

איַג דָעַר גַּעַבְּיָדָעָה, וּוּ מַעַד אָרְבָּעָטָּעָר מִיטָּן עַלְעַקְטָּהָלָיָן, אָזְ פָּאָרָאָג
וּוּאָטְעַרְשְׁטָאָס, דָעַרְגָּעָר טָאָר מַעַד דָעַרְטָּה נִיט רִוְּכָעָרָן.

או. ווי מע ארכעט איבער כלאר אין אנדרען כלאר
פראדווקטן, אוֹן זָוָס דָּאָרֶפְּ וּוַיְסֵג דָּעֶר אַרְכְּעַטְּעֶר סָוִן
אוֹזִינְגָּעַ פֿרְאַדוּקְצִיעַס

ו. ווי מע מאכט כלאריך אלעכ

כלאריך אלעכ אוֹן אַ וּוַיְסֵד וּוַיְכַר פֿרְאַשְׁעָק, וּוֹאָס שְׁמַעַקְט שְׁטָאָרָק מִיטְטָאָר. אוֹיב בְּעַ פֿאָרְבִּינְדְּט גַּעֲוִינְלְעָכְנִי נְעַבְּרַעְנְטָן, עַטְוֹאָס גַּעֲלָשְׁפְּגָעָם מִיטְטָאָר, קַאָלְעָכְנִי כְּלָאָרְדְּגָנוֹ, בְּאַקְוֹמֶט מַעַן כְּלָאָרְ-קַאָלְעָכְנִי; וַיְיַי פֿאָרְבִּינְדְּט וּבְכִינְגְּנִי אַיְיָינְגְּוָאָרְגְּן גַּרְיָינְגְּ. אַט הָאָט דַּי אַיְיָינְשָׁאָפְט וּשְׁעַדְגָּעַ אַיְיָינְצָוָאָרְגְּן אַיְיָינְגְּ. אַט דַּי אַיְיָינְשָׁאָפְט פָּוֹן קַאָלְעָכְנִי גַּזְעָט מַעַן טָאָקָע אַיְיָים אַיְיָינְגְּ. אַט צָו בְּאַקְוֹמֶעְגָּן כְּלָאָרְקַאָלְעָכְנִי. אַיְיָינְגְּ דַּי כְּלָאָרְזָאָוָאָרְגְּן בְּאַקְוֹמֶט מַעַן דַּעַם קַאָלְעָכְשָׁטִינִי אַפְּ אַ גַּעֲוִינְלְעָכְנִי אוֹיפְּגָן, דַּעְהַיְינְגְּ. מַעַן בְּרוּנְטָן אַוִּיס אַיְיָוּונָס קַאָלְעָכְשָׁטִינִי אַוִּין קַרְיִיד אַיְיָין אַוִּין דַּעְרוּלְבִּיקָעַ שְׁטָאָפְט, פֿוֹנְדְּעַסְטְּוּוֹגְנִי לְעַכְשָׁטִינִי אַוִּין קַרְיִיד אַיְיָין נַאֲרַ נִיטְאָלְצִינְגְּ, וּוֹאָס פָּאָר אַרְוִישְׁטָאָפְט אַפְּ פֿרְאַדוּזִירָן כְּלָאָרְקַאָלְעָכְנִי אַיְיָין קַאָלְעָכְנִי (קַאָלְעָכְוּוֹונָס). מַעַן זָאָל נַעֲמָעָן צִימָט אַוִּיסְבְּרַעְנְגָעָן אַיְיָינְגְּ דַּי קַאָלְעָכְנִי (קַאָלְעָכְוּוֹונָס). מַעַן קַרְיִיד אַרְבָּעָט מַעַן אַוִּיס גַּעֲוִינְלְעָכְנִי (שְׁלַעַכְתָּן), וּוַיְיַיְנִיק פֿרְאַצְעַנְטִיקָעַ פָּוֹן קַרְיִיד אַרְבָּעָט מַעַן אַוִּיס גַּעֲוִינְלְעָכְנִי (שְׁלַעַכְתָּן), אַוִּיב מַעַן טְרָאָגָס כְּלָאָרְקַאָלְעָכְנִי, וּוֹאָס פָּאָרְלִידָט נִיכְכָּא בְּכִיְּדָעַק כְּלָאָרְזָאָוָאָרְגְּן זַיְנְגָעָט. דַּעַם בעַסְטָרְטִירָט אַיְיָים, אַדְעָר אַוִּיב מַעַן הָאָלָט אַיְיָם אַלְעַנְגָּרְעָדָעָץ. דַּעַם בעַסְטָרְטִירָט אַיְיָים, אַדְעָר אַוִּיב מַעַן פָּוֹן קַאָלְעָכְנִי, וּוֹאָס אַיְיָינְגְּרָעָן קַאָלְעָכְנִי (פֿינְגְּ 9) מִיטְטָאָר אַפְּ אַרְגְּזָעָט מַעַן 20–25 קְבוֹ. מַ, מִיט וַיְסִיקָע חַיְצָה שְׁטִינְגָעָן, וּוֹזָאָל זַיְנִין דַּעַר קַלְעַנְטָעָר זּוּמִיש אַיְיָון, מַאנְגְּנוּעַ, לְיִמְטָה, זָאָמֵד אַזְוָנוֹ. דַּעַם קַאָלְעָכְנִי מַעַן אַוִּיס אַיְיָינְגְּ שְׁאַכְטָעַ-אַוִּוּונָס (פֿינְגְּ 9) מִיטְטָאָר אַפְּ אַרְגְּזָעָט מַעַן 20–25 קְבוֹ. מַ, מִיט וַיְסִיקָע חַיְצָה עַפְּגַּוְנְגַּעַן; מַעַן באַהֲיַצְטָה זַיְיִט פֿלְאָמְ-קְוִילְגָּן אַדְעָר מִיטְטָאָר. דַּי אַוִּוּונָס פָּוֹן דַּי סְאַרְעַזְאָוָאָרְגְּן, וּוֹאָס אַרְבָּעָטָן אַפְּ קָאָקָט, טַוְיָוָן דַּאֲ נִיטְטָאָר, מַכְמָעָס אַיְיָין זַיְיִט מִיטְטָאָר קַאָלְעָכְנִי אַיְיָיס מִיטְטָאָר מִיטְטָאָר. שְׁאַרְבְּרַעְנְטָן קָאָקָט, אַוִּיב דַּאֲס קָאָגְן פֿאָרְשְׁטוּצִיקָעַן דַּעַם פֿאָרְטִיקָעַן פֿרְאַדוּקָט. דַּעַם קַאָלְעָכְנִי, וּוֹאָס אַיְיָינְגְּרָעָן אַיְיָינְגְּרָעָן קַאָלְעָכְנִי (אַוִּוּונָס), לְעַשְׂתָּמָעָט מַעַן אַבְיִסְלָמִיט מִיטְטָאָר אַזְוִי, אַוִּיב זַאֲל בְּאַקְוֹמֶעְגָּן גַּעֲלָשְׁעַנְגָּט קַאָלְעָכְנִי.

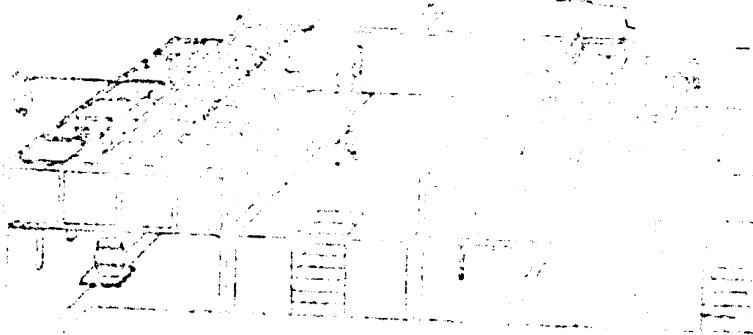
נאר ער זאל זיך ניט צעשויטען. דער געָאַשענער קאַלעכּ דָּאַרְטּ
האָגָן די צָאַרְמָעּ פֿוֹנְגּ צָעַשְׁיְנְעֻווֹדִיקָן זָאַמְּדָן. וּוְאַפְּעָר אֵין אַיִם גַּעַךְ
ריינְלָעַכּ פֶּאָרָגּ %—26%.

דעם קאַלעכּ הָעַשְׂתּ מַעַן מִיטּ דִּי הָעַנְטּ, מַעַן אַנְיִסְטּ אִים פֿוֹנְגּ אַקְיָשָׁעּ
מִיטּ וּוְאַסְעָר. דִּי אַרְבְּעַטְעָר בָּא דַעַר אַרְבָּעַטְעָר דָּאַרְפָּגּ זַיְנְגּ וּוְיַעַר גַּעַנְיִשְׁטּ,
קָעְדִּי פִּינְקְלָעָכּ צָו בָּאַשְׁכִּימְעָן, וּוְיַפְּלָגּ וּוְאַפְּעָר מַעַן דָּאַרְטּ אַפְּנָן לְעַשְׁנָן, אָוֹן
ニַיְסּ אַגְּנִיסְגּ קִיְּגּ אַיבְּדָרְיקָעּ. אָסּ דִּי סְפְּפְצָ-אַלְיִטְעָטּ שָׁאַצְטּ מַעַן וּמַיְעָר
שְׁפָטָרָקּ אֵין דִּי זָאוֹאַדְגּ. מַעַן לְאָגּ אַפְּעָר לְעַשְׂנָה קַאַלְעָכּ אַוְיכּ אֵין אַומְּדָר
דְּרִידְיִ-בָּאַרְאַבְּאַנְעָטּ מִיטּ לְאַפְּעַטְקָעָם, וּוּ מַעַן קָאָגּ שְׁוִינְגּ פִּינְקְלָעָכּ רְעַגְּוָר
לִירָגּ דַעַט סְכוּם הָאָסְעָר. דִּי הָעַטְמָעּ צְיִיטּ הָאָטּ מַעַן אַגְּנָהוּזְבָּגּ צָו צָבָאּ
נוֹגָן שְׁוֹלְטָעָסּ יְסּ אַפְּאָרָטּ (הָאָרְיוֹן-אַנְסְּאָלָעּ בָּאַרְאַבְּאַנְעָטּ מִיטּ אֵן אַומְּדָרִיִּיּ
לְאַפְּעַטְקָעּ אֵין זַיִ). קָעְדִּי אַוְיכָאַשְׁיִידָן פְּנוּעָטּ קַאַלְעָכּ דִּי נִיסְ-אַיְסְוָעּ
בְּרַעֲנָסָעּ שְׁטִיקָעָר קַאַלְעָכְשָׁתִיְינָן אָוֹן פָּאַרוֹאַנוֹלִיְונָן אִים אַגְּנָאנָגָן אֵין אַ
דִּינְעָם פְּרַאֲשָׁעָקּ, לְאָוֹתָן מַעַן גַּלְיִיכּ דָוָרָכּ דַעַט גַּעַלְאַשְׁעָנָעָטּ קַאַלְעָכּ דָוָרָכּ
אָדוֹרְבְּ-לְמִילּ אָוֹן דָוָרָכּ אַוְטְרִידְיִ-בָּאַרְאַבְּאַנְעָטּ מִיטּ אַגְּנָעָצְיִיגְעָנָעּ קוּפְּעָרָגּ
נְעַצְלָעָכּ פֿוֹנְגּ גַּעַוְוִינְלָעָכּ מִילְ-טִיטָּפּ (פּוֹרָאָטָן). אֵין דִּידְאָזְקָעּ זַיְפָּנָ
וַיְפָטּ מַעַן אָפּ דַעַט דִּינְעָם פְּרַאֲשָׁעָקּ פֿוֹנְגּ דִּי גַּרְוִיסְעָטּ שְׁטִיקָעָר. דַעַט דִּינְעָם
פְּרַאֲשָׁעָקּ קְלִיְיבָטּ מַעַן זָוְנוּיָטּ בָּאוֹגְנָדָעָר. אִים אַרְבָּעָטּ מַעַן אַיבָּעָד אֵין
כְּלָאָרְ-קַאַלְעָכּ. דִּי גַּרְוִיסְעָטּ אַפְּגָעְוִוִּיטָעּ שְׁטִיקָעָר וּוְאַרְפָּטּ מַעַן אַרוֹוִיסּ.

כְּלָאָרְ-קַאַלְעָכּ בָּאַקְוּמָטּ מַעַן אַיִצְטּ אֵין דִּי זָאוֹאַדְגּ לְוִיטּ דָרְיִינְ אַוְיטְאַנְיִםּ
דַעַר עַרְשְׁטָעָר אַוְיסְפּ. דַעַט פְּרַאֲשָׁעָקּ פֿוֹנְגּ גַּעַלְאַשְׁעָנָעָטּ קַאַלְעָכּ
צְעַלְיִוּטּ מַעַן אֵין אַ דִּינְעָם שִׁיכְטָמָ (80–150 מַמְטָ דִּי הַיְיכּ) אַפְּנָן דָעָקּ
פֿוֹנְגּ אַ צִּינְעָנָעָר קַאַמְּעָרָקּ. דָוָרָכּן דָאָכּ פֿוֹנְגּ קַאַמְּעָר לְאָוֹתָן מַעַן אַרְיִינְ
אָהִינְ דַעַט כְּלָאָרְ-גָּנוֹן; פֿוֹנְגּ דָעָרָוּ וּוֹאָגּ זַיְנָעָר זַעַט עַר זַיִכּ אָפּ אַפְּנָן
דָנָאּ, וּוּ דַעַר קַאַלְעָכּ זַאְפָסּ אִים זַעַדְנָעָ אַיִינְ. אַזְוִי שָׁאָפָטּ זַיִכּ כְּלָאָרְ
קַאַלְעָכּ. דִּי קַאַמְּעָרָם (פִּיגּ. 7) זַיְגָעָנָפּוֹנְגּ אַלְעָזְיִינְ שְׁטִילְנָעָטּ פָּאַרְמָאַכְטָעּ צִימָרָעָן
פֿוֹנְגּ בּוֹיְגָנְ-צִיןָ, שְׁטִילְנָעּ פָּאַרְלִיָּטּ. פֿוֹנְגּ אַוְיסְנָ שְׁפָאָרָטּ אַוְנָטָעָר דַעַט צִיןָ
אַ רְעַמְלָ פֿוֹנְגּ בָּאַלְקָנָסּ. דִּי קַאַמְּעָרָעָסּ שְׁטָעָלָטּ מַעַן וְהַכְּיָרָ פֿוֹנְגּ דָעָר פָּאָדָ
לְאָגָעָ) אָפּ אַ גַּעַשְׁטָעָלָ אַזְוִי, אָוּ אַוְנָטָעָר זַיִ זַיִלְ קַאַנְעָנָן דָוָרָכָנִין אַ
שְׁעַנְטָשּ אַזְוִי אֵין אַסְאָכּ גַּרְיָנָעָר צָו בָּאַדְיָנָעָן דִּי קַאַמְּעָרָעָסּ. פֿוֹנְגּ אַזְוִינָ
קַאַמְּעָרָעָסּ לְאָדָטּ מַעַן אַוְיכּ דַעַט כְּלָאָרְ-קַאַלְעָכּ דָוָרָכּ דִּי אַוְנָטָעָרָעָטּ
לְיזָקָנָ גַּלְיִיכּ אֵין טָאַרְמָאַכְטָעּ וּוְאַגְּנָעָטְלָעָכּ, אָוּנָטָעָ אַיִם אַוְעָקָ

אַינְג אַפְּקָעָוּעַ-אַפְּטִיכַךְ. אַינְג דֵי קַאמְפָרֶעַס דַּעֲרָלָאנְגֶט מַעַן דַּעַט קַאלְעַכְ פִּיט
אַנְג אַיְבָּרָעָרְדִּיקְנָג אַיְנְרָעָלְסִיקָּנָג אַיְזָנְבָּאוֹנָג אָוֹן מַעַן פָּאַרְשִׁיט אִים אַחֲנָג
דוֹרָכְ לְיוֹקָנְג אַינְג דָּאָבְּ. דַּעֲרָנָאָכְ פָּאַרְטִּילָטְסְגָּן אִים אָוֹן מַעַן צַשְׂרוּרִים
אִים אַיְבָּעָד דַּעַרְ פָּאַזְלָאָנוֹגְסְגָּן קַאמְפָרֶעַס מִיטְ לְאָנְגָעְשָׁאָבָּרָסְדָּוָרָכְ זַיְינָה
טִיקָּעְשָׁפָעָנוֹגָעְנָג אַינְג דֵי וּזְעַנְטָפָונְג קַאמְפָרֶעַס. יוֹעָנָדְעַרְ קַאלְעַכְ אַיְזָנָג שְׁוִינְגָעְ
אַוִּיסְנָעְלְפְּרִיטָסְגָּן אַינְג אַגְּלִיכְנָג שְׁוִיכָּטְסְגָּן, פָּאַרְמָאָכָּנָג דֵי אַרְבָּעָטָעָרְסְגָּן אַלְעַג וּוּיְטִיקָּעְ
שְׁיַרְלָעָכְ, פָּאַרְשָׁטְרָהָנָג וּוּגְיַתְמִיטָּסְגָּן לְאָזָנָג אַרְבָּיָנָג אַינְג קָאָדָ
מַעַרְ דָּוָרָכְנָג דָּאָכְ דַּעַטְכָּלָאָרָה. קָעְזָיְיָ פִּילְשְׁטָעְנְדִּיקְ אַנְצְּזְוּעְטִיכְנָג דַּעַט

בְּנָאָה

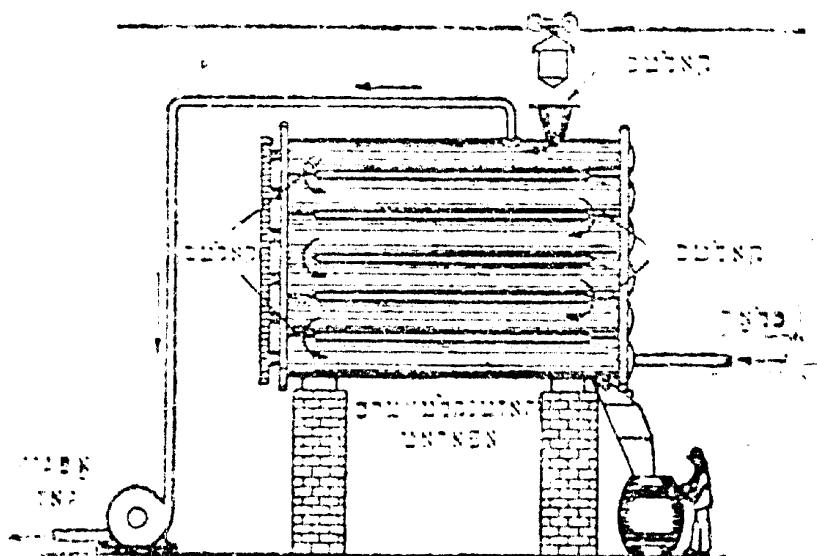
בְּנָאָה

קַאיְזָעַם נַיְזָן בְּלָאָרָה, דָּאָרָט מַעַן דַּבָּגָן 18—20 שָׁגָן. אַינְג מַעְשָׁעָכְ סַיְן
דַּעַר אַיְזָנָג נַעַמְתָּ דַּעַר אַרְבָּעָטָעָרְסְגָּן אַלְעַג מַאֲלָג אַינְג אַבְּאַשְׁטִימְטָעְסְגָּן צַיְינְ-אַפְּשָׁנְגִינְטָן
טוֹבְּנְגָעְנָג פָּטְמָאָרְגָּן. תַּעֲבָד דַּוְרָבְּשָׁפְּצִיעַלְעָג עַפְּעַנְגְּנוֹגָעָג, אַוְיָאָרָהָמָן שְׁבָּרָטָן
דוֹרָאָבָּעָטָעָרְסְגָּן נַאֲכָנָג פָּרָאָצָעָסְסְגָּן בְּלָאָרְיָהָנָג. יוֹעָנָדְעַרְ קַאלְעַכְ אַיְזָנָג
שְׁוִינְגָעָהָנָג, הַעֲרָגָהָנָג דֵי אַרְבָּעָטָעָרְסְגָּן כְּלָאָרְיָהָנָג כְּלָאָרְיָהָנָג אַיְזָנָג
אַרְבָּיָנָג, וּוּסְאַרְיָנִיקָּנָג דֵי קַאמְפָרֶעַס מִיטְאָגְגָהָנָג אַיְזָנְגָעָהָנָג דֵי וּיְטִיקָּעְ
טִירְלָעָכְ. אַזְוִי לְוֻפְּטָעָרָטְסְגָּן מַעַן אַוִּיסְ דֵי קַאמְפָרֶעַס פּוֹנְגָעָטְסְגָּן נִיטְ-אַיְנְגָעָהָנָג
כְּלָאָרְיָהָנָג אַוְגְּ זְעַרְמִיטָּסְגָּן גַּוְפָּעָהָנָג דַּעֲרָלְגָּזָטָן מַעַן שִׁינְגָּן נִיטָּה, דַּעַרְכָּלָאָרְיָהָנָג וְאֶלְעָמָנָג
גַּיְינָה אַיְזָנָג דֵי אַרְגָּעָטְ-צִימָעָרָג. נַאֲרָג אַיְזָנָג דַּעַרְכָּלָאָרְקָטִיךְ אַיְזָנָג, בְּעִיטָּסְגָּן
לוּפְּטָעָרָטְסְגָּן אַוִּיסְ אַוְגְּ מַעַן פָּאַרְשִׁיטָן דֵי קַאמְפָרֶעַס, שְׁמַעַטְסְגָּן אַיְזָנָג דַּעַרְגָּעָיְידָעָה

שטארק טיס כלאָר, אונ זידאַזִיק אַרבֵּעַ רְעַכְנַס זִיכְרָאָר אַ שְׁעַדְלַעֲכָר אַן
 נִיטָּאָגֶעָנֶמֶן גַּעַר. די אַרבֵּעַטְעַר אַרבֵּעַטְגַּדְגַּד אַן מַסְקָעַס. ווּנְדִי קַאמְפַּרְעַס
 זְלַנְגַּן שְׂוִינַן אוִיסְגַּעַלְפַּטְעַרְטַס, לִיְגַּנְגַּן די אַרבֵּעַטְעַר אַרְבֵּינַן אַהֲנִילְאַנְגַּע הַלְּצָעַרְנַי
 שְׁאַבְרָס אַונְ שָׁאַרְגַּן דַּעַט כְּלֹאַרְיךְאַלְפַּק אָז די אַונְטַרְשָׁטַע לִוְקָן אַין דָּנָג
 פָּגַן קַאמְפַּרְעַס, אַונְ פָּגַן דָּאָרְכָּן שִׁיט עַד זַיְכְרָאָן די אַיזְרָגְנַס וּאַנְגְּנַעַטְלַעְכַּע.
 חַסְסַס זְלַנְגַּן אַונְכְּעַרְוּעַשְׁטַעַת אַינְטַעַרְטַע די הַזְּגָאָן עַבְלַעְכַּע
 פִּידְמַשְׁגַּן אַוּוּק דַּעַט קַאלְעַכְטַע צַו דַּעַר מִיכְ-קַאמְפַּרְעַס אַן בַּיְסַעְלַעְמַס
 אַימְ אַוִּיס, קַעְדִּי צַו בַּאַקְמוּן אַן אַיְנָאַדְרִיךְן פְּרַאַהְוָהַט אַן בַּיְסַעְלַעְמַס
 אַיְם אַיְגַּן הַלְּצָעַרְנַי פַּעַלְעַכְטַע צַו 500 קְנוּן די דַּעַר קַאלְלַעְכַּע, וְאַסְסַס אַיְסַס
 גַּעַרְגִּירַת אַיְגַּן די קַאמְפַּרְעַס, הַלְּבָטַז צַוְּמִינְגְּסַס ... 32 בְּפָאָרְטַע אַסְסַס
 לְעַכְטַע פָּגַן נִידְעַרְקַעְטַע סַפְּרַט :) בְּאָרְטַע קַעְדִּי נַעַט אַיְסַעְלְוַעַטְוּנְגַּן אַזְוּזַס
 קַיְינַג כְּלֹאָרְטַע, בַּאַכְטַע מַעַן גַּעַוְוִינְלַעְכַּע נַעַט אַיְזְגַּמְלַעְכַּע נַעַט עַלְעַלְעַבְעַ
 אַשְׁטִינְגַּר 4. אַטְטַט די 4 קַאמְפַּרְעַס הַיְּפַנְּן אַ סִּימְפְּטַעְכַּע, זַעַם בְּזַעְרַגְעַט
 פָּגַן אַיְגַּן קַאמְפַּרְעַס אַיְגַּן דַּעַר זְוּוֹיְטַעְרַה, פָּגַן דָּאָרְטַע אַיְסַס דַּעַר דְּזַעְעַזְאָר,
 אַונְ דָּאָג שְׂוִינַן אַיְגַּן קַאמְפַּרְעַס אַרְבִּינַן אַוְיָאַרְטַע זַעַם אַיְגַּן דַּעַל פַּאַלְעַט דַּעַן
 מַעַט דַּעַט נַאֲגַגְנַס בְּלֹאָרְטַע, אַונְ סִגְיַיְסַט פְּאַרְפְּאַרְטַע זַעַם זַעַל זַעַל
 55%. די פַּעַלְעַט קַאמְפַּרְעַס פְּאַרְבְּשַׁיט צַעַן דַּעַמְּגַעְטַע אַזְעַט פָּגַן זַעַט זַעַט
 גַּעַוְוִינְלַעְכַּע אַיְגַּן די גַּרְיִיס פָּגַן די אַזְעַעַטְוּנְגַּן אַפְּגַּעְעַרְעַס אַזְעַט דַּעַמְּגַעְטַע
 15 מַט, די בְּרִיאַת - 8 מַט, די הַיְּמַן 1.5 מַט צַעַרְעַי זַיְסַע זַעַרְעַי אַזְעַט זַעַט
 קַאמְפַּרְעַג זַעַלְגַּן זַיְסַע אַנוֹמָאַרְעַטְמַעְטַע נַעַט אַזְעַעַטְוּנְגַּן דַּרְיִיסְוָן, לְפָעַז 200
 אַרְבִּיגַן אַחֲרַג זַעַסְעַר דַּוְרַב צַמְעַג אַפְּקַדְלְוִירַיְהַען, אַיְסַעְלְוַעַטְוּנְגַּן
 סִיגְגַּעְטַע קַאְסַעְטַע. אַז אַיְזְעַטְוּנְגַּן דַּעַעְעַט פְּאַיְצַר אַיְיַזְרַעְלַע אַיְזְרַעְלַע
 זְוּעַג דַּעַט כְּלֹאָר אַזְעַר אַיְגַּן די קַאמְפַּרְעַס אַלְגַּעְטַע אַזְעַט די זַעַמְּגַעְטַע, זַעַט
 זְיַעַן צַום קַוְיַעַן (קַוְיַעַן דַּעַט זַעַט)
 זְיַעַן זַיְסַע זַיְסַע זַיְסַע זַיְסַע פְּאַרְבְּגַגְגַּן אַיְזְעַטְוּנְגַּן אַיְזְעַטְוּנְגַּן
 זַלְיַעַכְט אַט דַּעַר עַרְתַּה קַעְדִּי זַיְסַע פְּאַרְשִׁוּסְנַס אַיְזְלַעְלַע, פְּזַיְגְּזַי אַרְדַּ
 מַעַטְעַר אַרְבִּינְגַּן אַונְ דַּעַר קַאמְפַּרְעַס אַרְבִּינַן אַיְגַּן אַרְבִּיגַן זַעַט אַונְ אַיְגַּן
 אַטְמַגְּסַפְּעַר, וְאַסְסַס אַזְעַגְּזַעְמַיְקַט פִּיט כְּלֹאָר, דַּעַט צַעַרְטַע שְׁטַאַרְקַע אַיְסַס
 דַּעַט מַעַנְשַׁנְס אַונְ דַּוְטַט זַיְסַע שְׁטַאַרְקַע אַפְּנַס נַעַזְנַט, הַאֲגַם די אַרְבֵּעַטְעַר

אוועג אונ גומענע קאסטי. בענ מיט העלטונג. דעריבער גיט מען אראויס ז'י
ארבעטער אינ דער פראדוקצייע פונ קלאר-קאלעכ מלכ אלט ספוצ-שפין
זונגע.

דער צוויי טער אויפֿן באשטייט אינ דעם, וואס דעם קאלעכ-
פראשעך מישע מען אויס מיט קלאר אינ טשוהונגען באראבאנעס מיט
לאפֿוטקעס; אינ דער בעניך הייסן זי האזענקי צווערט בארא-
בןעס. געווינלעכ שטעלט מען זעקס באראבאנעס (פֿיג. 8). אינס איבערן

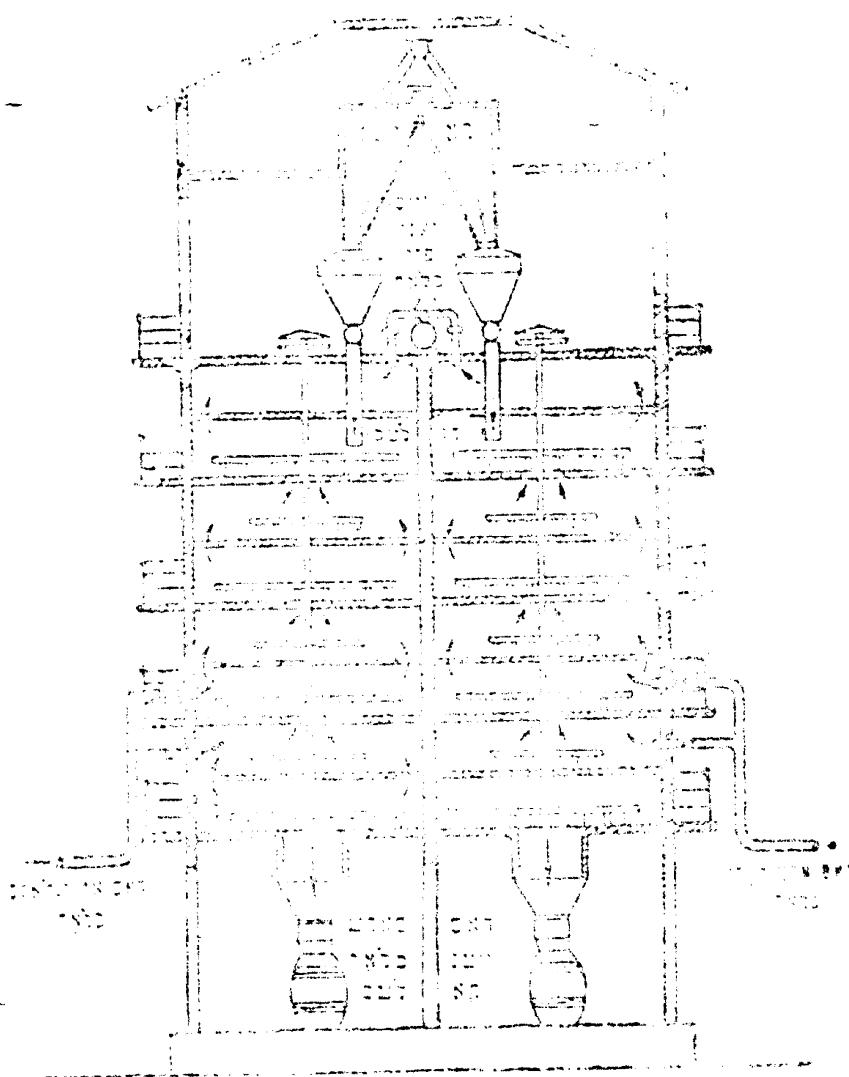
פֿיג. 8

אנזערן ליגנדיקערהייט. דורך א ליקע פארשטייט מען דעם קאלעכ אינ
אויבערשטן באראבאן, מיט א לאפֿוטקע שארט מען איט איבער לעננויא
דעם באראבאן ביון קעניבערדרידקן עק, ווּ מע מיט איבער דעם קאלעכ
דורך אונ בענונג אינ א וויכערדרידקן אונטערשטן באראבאן (דער צוועיטער
פֿונִיבֵּן). פונ דארט שארט מען איט ווועדר איבער לענגויים דעם בארא-
בןעבֵּן). פונ דארט מען איט ווועדר איבער לענגויים דעם בארא-
בןעבֵּן). אונ פֿונִיבֵּן, אונ פֿונִיבֵּן, אונ פֿונִיבֵּן, אונ פֿונִיבֵּן, אונ פֿונִיבֵּן,
טערדרידקן אונטערשטן באראבאן (דעם דריינן פֿונִיבֵּן). אוזוּ גיט דער
קאלעכ איבער געהארטונג זורך אלע זעקס באראבאנען. אנקענן דער
וואזעונגונג פונ קאלעכ לאָזֶט מען ארײַן אינ אינטערשטן באראבאן דעם

טיקן בראדוקטן

וניגר פונכ אלע שטאָקָן, די גוינטערעריךע אכט שטאָקָן, שמיילן דזועלז'יקע
אונטערשנֶן שטאָקָן פֿאַקְעָדוּעָץ מער דעם ציַּדְרִיכָּלָעָם, ווֹאָס לוֹוּפְטָפָּן
איינְדְּבָּעֵסְטָגְּנָעֵם הייְנָן טוֹרְעֵמ 22 ט די חַיִּים (11 שְׁתָאָפָּן), אַיִּינְ עַירְבָּנָן
וּוֹאָס אַנְשָׁפָּט שְׂחוֹהֲנָעָעָן וְגַזְוִיקָּעָן בְּרַאֲבָנוּסָן מְנֻחָּה בעַן
אוֹנְטָעֵרְשִׁידָּעָן וְיכָ פְּגַע אַוְוָעֵנְדִּיבְּרָעָסָס אַנְאַיְאָסָן נַאֲרָטָן דַּעַמָּן
אַוְיָפָּן אַוְנְטָעֵרְשִׁידָּעָן בְּאַוְזָגָן אַיִּינְ דַּי אַוְנָאָדָּבָּעָן כְּוֹשֶׁטֶן נַיְאָסָן דְּקִרְדָּאַיְקָעָן
אַגְּנוּעַהְיָבָּן בְּאַוְזָגָן אַיִּינְ דַּי אַוְנָאָדָּבָּעָן כְּוֹשֶׁטֶן נַיְאָסָן דְּקִרְדָּאַיְקָעָן
דוֹפֶן זַיְבָּעָן זַיְבָּעָן צְבָּעָעָרָעָן זַיְבָּעָן זַיְבָּעָן זַיְבָּעָן
טַעַמָּע בְּאַזְוּבָּמָּעָן בְּלַקְרִיךְאַזְוּבָּמָּעָן אַזְוּבָּמָּעָן בְּלַקְרִיךְאַזְוּבָּמָּעָן טַעַמָּע, וְאַזְוּבָּמָּעָן

דאלאו ווי די שווינ באשרויזאנע כטוהונגען פארדאענאמע. אינז זיין דוקא זיך
דער קאראען ביט לאָפֿאַסְעָם פון אויבערשטנּוּשְׂטָק אַגְּן די אַונְטָעָרְשָׁטָע.

סינ. 5

עד מישט זיך אויסט מיטנן כלאָר, וואָס מע לאָזֶט אַדרְמִין אַגְּן די זַיְסְ-עַפְעַט
נוֹנְגָעַן פון דְּרִיטֵן אָגְּן פַּעֲרָפְּן טַטָּק, אָגְּן זַאְפְּט אִם פּוֹלְשְׁטָעְנְדִּיק אַגְּן. קָעְדִּי

די צוישנשטאָקן-זוענְטַלְעַכ וְאֶלְגַּו זִיכְרַיְתָּן אֵין
בעטָאנְ שְׂטָאַלְעַנְע טְרִיבְּלַעַכ; וְעַנְעַס אֵין נִיסְטִיק, לְאֹזֶט מַעַן אֲהִינְ אָרְבִּינְ
וְאָסְעָר אֵאָפְּקִילְן. אָפְּגַּנְעַנְג שְׂטָאַק הָאָט דָעַר טְוָרָעַם אַסְפְּצִיעַלְג
מַעְכָּאַנְיָוָט, וְאֵסְ דְּרִיטַּס אָוָם דְּרוֹכָּאַלְעַ שְׂטָאַקְן דִּי לְאַפְּעַטְקָעַס, אֵונְ אָמָּן
עַלְפְּטָן זַיְנְגַּע פְּאָרָאָג בְּעַזְעַנְעַנְעַק עַכְבְּלַעַכ (קְוִיְשָׁנָה), וְוּסְלִיגְגַּד רְעוֹזְרוֹג
וְעַלְאַשְׁעַנְעַדְלָעַכ, וְאֵסְ גִּינְטְּזָמְטָן צָוָם בְּלְאַדְרִינָה. דָעַם קָלְעַכ דְּרָלָאַנְגָּט
מַעַן אֲהִינְ בְּוֹן עַרְשִׁינְג שְׂטָאַק מִיטָּן אֵן עַלְעַוְאַטְעָר. די אַרְבָּעַטְפָּן בָּאַקְּ
מַאְנָס קָמְעָר אֵין פְּלִישְׁטַעַנְדִּיק מַעְכָּאַנְיָוָט, די אַרְבָּעַטְ-בָּאַדְרִינְגָּן אֵין
דָאָ וַיְיַעַר אֵן אַיְינְפָּאָכָע. די אַרְבָּעַטְפָּרְפִּין גִּינְטְּזָמְטָן רְיִיעַכְפָּן כְּלָאָר,

מַאְכְּמָטְדָּה די קָאַטְעָרָעַס שְׁטִיעַנְג אֵפְרַעַדְלָעַכ
די אַרְבָּעַטְפָּרְפִּין, וְאֶטְבָּאַדְרִינְגָּן די אַוִּיסְאַרְבָּעַטְפָּנָה פָּנָה כְּלָאַרְ-קָאַלְעַכ,
דָּאַרְפָּן וַיְיכָנְזָה אֵין בְּאַוְיָינְ זִיכְרַיְתָּן בְּלָאָרָה. וַיְיַעַר פְּלִיבְּגַּט אֵין צִי רְעַנְיָה
לִירְגַּנְדִּי קְרָאַנְטָהָן פָּוֹן דָעַר כְּלָאַרְ-רְעַדְ-לִיבְּגָנָה, פָּאַנְאַנְדְּ-רְצִיזְבִּזְזָהָן דָעַם בְּלָאָרָה
אַיְבָּעַר די אַפְּאַדְאָטָהָן, רְעַזְוְלִינְגָּן דָעַם אַדְרִינְגָּהָן פָּוֹן בְּלָאָרָה אֵין דִי אַפְּאַדְאָטָהָן,
אַכְּטָהָן גַּעַבְגַּן אֵאָזְנָהָן פְּרַאַזְעַטְפָּן בְּינָה בְּלָאַרְיָוָן, וְעַיְלָהָן מַסְטָּעָרָהָן בְּינָה די אַפְּאָזָה
רָאָטָהָן, מַאְכָנְ אַיְינְפָּאָכָע אַנְגָּלִינוֹג, קָעְדִּי צִי וְעַנְ, צִי דָעַר פְּרַאַזְוּקָט אֵין
שְׁוִינְ גְּרִיטָה. דָעַר עַרְגְּסַטְעָר כְּיִלְעַק אַרְבָּעַט פְּאַלְעַט אֵיסְ אַפְּ אַרְבָּעַטְפָּרְפִּין,
וְאֵסְ לְאָזְנָהָן אַדוֹיָס שִׁיְינָהָן דָעַם גְּרִיטָהָן כְּלָאַרְ-קָאַלְעַכְפָּהָן פָּוֹן די אַפְּאַדְאָטָהָן אֵין
פָּאַקְעָוָעָן אִים אֵין דִי אַרְבָּעַטְפָּרְפִּין. אָוָן בְּעַטְשָׁה די גְּעַנְגְּלִילְיאַצְיָה אֵין דָאָ
זַיְעַר אֵנוֹטָע, פְּנִידְעַטְוּוּנָהָן הָעוֹטָהָן זִיכְרַיְתָּן אֵין דָאָ רְיִיעַכְפָּן בְּלָאָרָה. אֵין דִי
זָאוּזָהָן אֵין אֵין דִי דְּרַאַזְיָהָן אַפְּטִילְוְנְגָעָן לְאֹוֹטָהָן טָעַן גְּזֻוִּינְגָעָךְ גִּינְטְּזָמְטָן צִוְּזָה
דָעַר אַרְבָּעַט אֵן דְּרַעְסְּפִּירְאַטְעָרָט.

2. וְוַיְאַזְוֵי מַעַן מַאְכָט פְּלִיסְיָהָן בְּלָאָרָה

בֵּין דָעַר מִלְכָאַמְעָד פְּלַעַג מַעַן אֵין אַוִּיסְלָאַנד אַוִּיסְאַרְבָּעַטְפָּה גִּינְטְּזָמְטָן
סָאָכְ פְּלִיסְיָהָן בְּלָאָרָה, אָוָן בָּא אַיְנוֹדוֹ הָאָט מַעַן אִים נַאֲרַ אַיְנְגָאָצָן נִיט
אַוִּיסְגָּעָאַרְבָּעַט. אַסְטִימָול פָּאָר דָעַר אַנְטוּוּיקְלָוָגְהָן פָּוֹן אֶטְדָעַר פְּרַאַדְזָקָה
צִיעַ הָאָט גַּעַשְׁאָפָּן די פְּיִלְכָאַמְעָד, וְעַנְעַס מַעַן הָאָט אַגְּנָעָהָוָבָן אַוִּיסְצָנוֹגָן
פְּלִיסְיָהָן כְּלָאָר אַזְסָה אַסְטִיקְנְדִיקְן קָאַמְפְּטִיטְהָלָל, חָגָאָט דָעַר גַּעַנְצָעָר
אַיְנְיָעָן אֵין גְּזַוְעָן אֵין יַיְעַר, פְּנוֹנְדָעַטְוּוּנָהָן הָאָבָן פִּיר אִים אוִיכְ בעַשְׁאָס
דָעַר מִלְכָאַמְעָד גִּיכְ בָּאַחֲרָשָׁת אֵון אַרְגָּאַנְיָוָרָת בָּא זִיכְרַיְתָּן אֵין גְּזַוְעָן
קְוִיבָּעַס די פְּרַאַדְזָקָהָיָעָס פָּוֹן פְּלִיסְיָהָן בְּלָאָרָה. דָעַר אַרְבָּעַט-פְּרַאַצָּעַט אֵין

דא זיינט אן איינפאנטער (פיג. 10). מע דארט נאָר האָפָן זיינט שטארקן אונט טורךענט כלאָר. אם צו באַקוטען אוֹאָ כלאָר אַינְג עַלְעַקְטֶּרְאָלְיוֹן מִזְנֵן גוֹט פֿאַרְקִיטְעָוָעָן אלְעָן באַרְיוֹ-עַרְטָעָר אַינְג די בִּיטָּן אָוֹן פֿרְדִּיבָּן. מע דארט אַרְבְּעָטָן אָוֹי, אָז די לוֹפְּטָן וְאָל זִיכְּרַנְתָּן נִימָּט אַיְנוֹנָאָפָן אָוֹן נִימָּט אַוְיסְטִּישָׁן זִיכְּרַנְתָּן בְּלָאָר, נִאָר פֿאַרְקָעָרָט, דָּעָר בְּלָאָר וְאָל בעַיְסָן עַלְעַקְטֶּרְאָלְיוֹן זִיכְּרַנְתָּן אַונְטָעָר אַלְיִינְגָּט דָּרוֹק. כָּאָטָש דָּעָר בְּלָאָר וְעוּט דָּעָמָלָט אַפְּילָעָץ צּוֹבִיכְּעָכ אַוְיסְרִינְגָּן, פֿנְדָּעָטְטָעָגָן קָאנְגָּט מִזְנֵן לְוִיסָּט אָוֹא אַוְיפָּג אַוְיסְטְּרִירִיטָן זיינט שטארקן בְּלָאָר, אַנְעָרָעָכ פֿינְג 85%— 95%. נִאָר דָּעָר בְּלָאָר, וְעוּט דָּעָר דִּינְט אָרוֹס אַיְבָּאָמָעָרְקְּטְּפְּדָהִיט פֿאִיסִי עַלְעַקְטֶּרְאָלְיוֹן דָּרוֹכָּר די שְׂפָעַלְטֶעְלָעָכ — זַאֲפָט עַר דָּוָוכָּדָם כָּאַלְעָל אָוֹן.

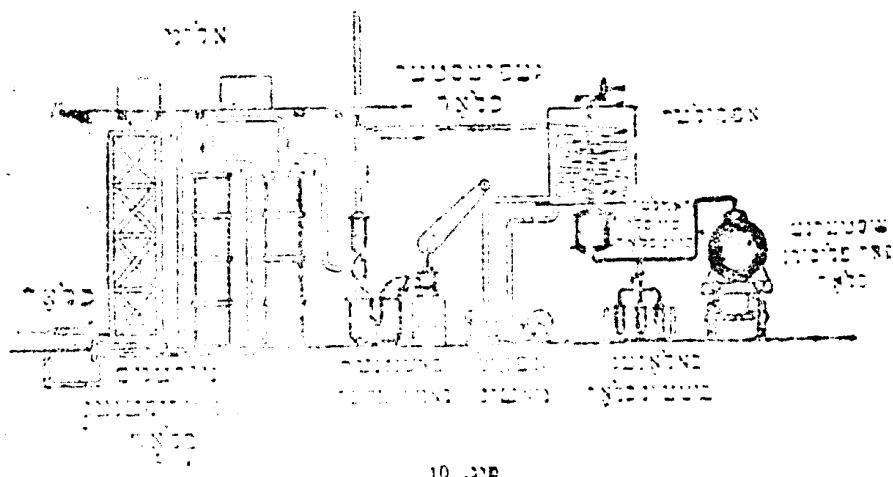

FIG. 10

אונְרוּם מִיט זיינט אַשְׁוּרָן בְּלָאָרְרִיְּעָכ. דָּעָרְבָּעָר דָּארָט מִזְנֵן זיינט גּוֹט לְוַסְטָרָן דָּעָט לְבָלָאָל אַדָּעָר גּוֹבְּנָן די אַרְבְּעָטָר זִיסְפְּרָאָר טָרָט. נָאָכָן עַלְעַקְטֶּרְאָלְיוֹן נִוְּצָט דָּעָר בְּלָאָר דָּרוֹכָּר גּוֹנְגִּיּוֹטָע אַדָּעָר צִינְגָּעָא אַפְּקִילְגָּרָס, בָּאַנְעַצְמָעָט מִיט וּוּאַטָּעָר. דָּא קִילָּט זִיכְּרַנְתָּן דָּעָר הַיְּסָעָר בְּלָאָר אָוֹנְשִׁידָּת אָוֹסָטָן זִיכְּרַנְתָּן קִמְּאָט סִיר פֿינְפְּטָל פֿוֹנְגָּעָט נָאָגָּזָן וּוּאַטָּעָר. זִיכְּרַנְתָּן לְאַזְטָן מִזְנֵן דָּרוֹכָּר דָּעָט בְּלָאָר דָּרוֹכָּר צִינְגָּעָא גּוֹעָגְגִּיּוֹטָע אַדָּעָר טָשְׁוָהָנוֹנְגָּעָא כּוּרָעָמָס; דָּארָט בָּאַשְׁוּעָנְקָט די וּוּגָּט פֿינְג אַיְנוֹוִינִיק שְׁטָאָרָעָר שְׁוּבְּפְּלִיזְוּעָרָט. דָּעָר שְׁוּעְבְּלִיזְוּעָרָט וְאַפְּאָה וּשְׁעַדְגָּעָא אַיְינָן אַיְנָן זִיכְּרַנְתָּן דָּאָס וּוּאַטָּעָר סָוּגָּה בְּלָאָר, אָז דָּעָר בְּלָאָר,

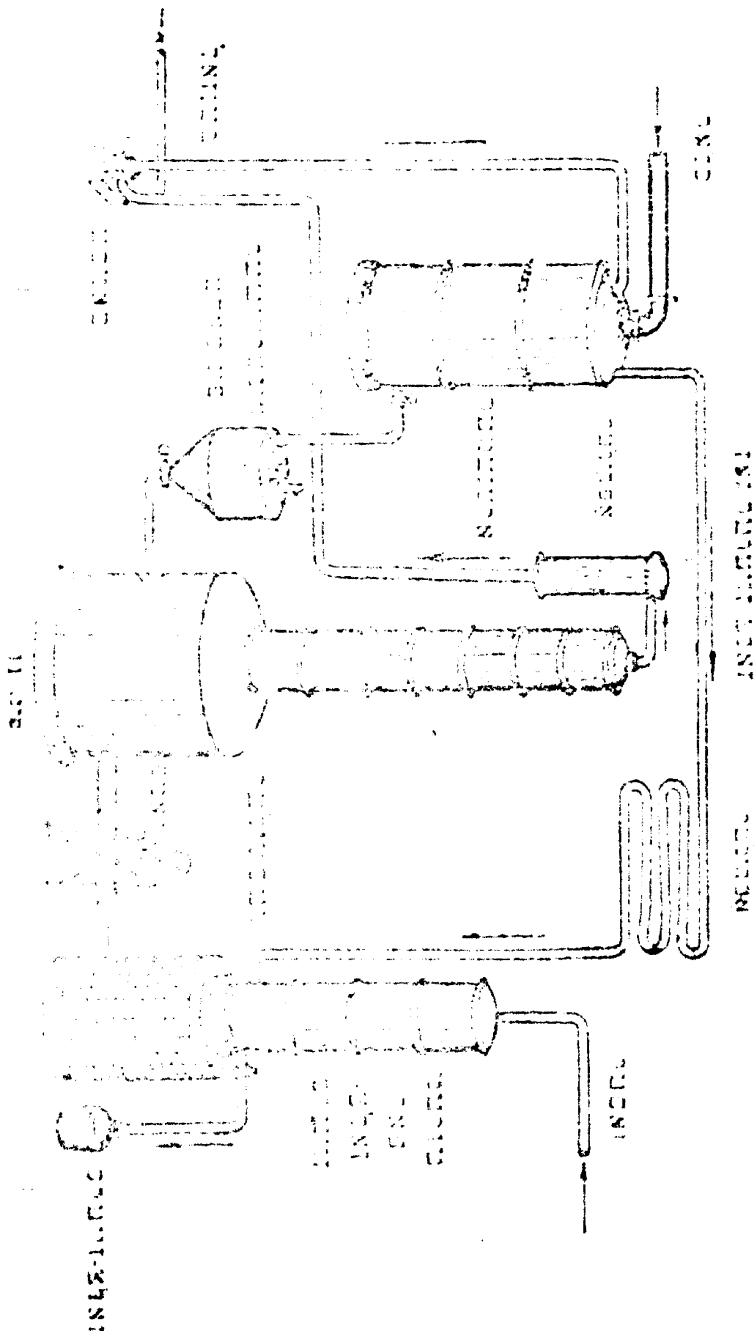
פונן ער גוינט דורך דורך 2 אַזְעָר 3 צוועטס, גוינט ער שוויג אַרוּוִיס פון
 אַרט קִימָט אַינְגָאנְצָן אַטְרֻקָּעָנְר. פון דָּאָרֶט גִּיסְטָן ער אַינְג אַ גַּוּוֹיִינְ
 עַכְעַר אַפְּקִילְ-סִיכְטָעַט, ווֹאָס פָּרָמָאנְס צּוּמִינְסְטָן אַג אַמְּכָנִיאָקְ
 אַפְּקִילְ-מַאְשִׁין אַג אַפְּקִילְעָרָס, ווֹאָס זַיְנְגָעָנְדָּאָס אַינְג אַ
 גַּעַלְגָּאוּ פון קָלָאָזִיּוּטְ-דִּיכְ-אָרְדָּ. דָּאָרְטָן קִילְסָן וְבָכְּ דָּעַר כְּלָאָר אָפְּ. אוֹיְבָ
 טָעַ קִילְסָן אָפְּ דָּעַט כְּלָאָר וְיִיעָר שְׂסָאָרָק, פָּאָרוּוָאנְדָּלָט ער וְבָכְּ פָּוָן וְבָכְּ
 לְלִינְג אַינְג אַ פְּלִיסְקִינְעַט. אַג אַוְבָּט טָע גִּיסְטָן אַדְוָרְטָן אַפְּקִילְ,
 אַרט מָעַן אַוְלִיבָּן אַרוּסְבָּאָקָוּט פָּוָן פְּלִיסְקִינְג כְּלָאָר דָּעַט כְּלָאָרְגָּאָזְ
 דְּרִיעָר צּוּנוּיפְּרָעָמָן אַינְג אַ קָּמְפְּרָעָסָר; אָפְּ צּוּנוּיפְּרָעָסָן דָּעַט גַּאֲזָ
 צְבָדָהָט פָּוָן פָּאָרְשִׁידְעָנְג סִיכְנְעָמָן הַפְּרָעָסָרָס. עָס זַיְנְגָעָנְדָּן פָּאָרָן
 אַפְּרָעָסָרָס פָּוָנָעָם דִּיעָשָׂת שְׂקָטָעָ, וְזָהָט פָּרָעָסָט צּוּנוּיפְּ דָּעַט בְּלָאָר
 יִסְטָעָרָסָרָעָר לִיבָּן, אַוְיִינְעַט אַפְּרָעָסָרָס הַאָבָן וְעַרְבָּעָט בָּא אַונְדוֹ
 אַג אַנְחִיְּבָ מִילְכָּאָטָעָ, נָאָר אָג דְּרִיפְּאָגָן. טָעַד פָּאָרְשָׁפְּרִיסָט זַיְנְגָעָנְדָּן
 גַּאֲדָעָנָעָר קָאַנְפְּרָעָסָרָס, וְזָהָט מְדָעָסָט צּוּנוּיפְּ דָּעַט כְּלָאָר מִיטָּ אַלִּים.
 אַפְּנָהָר אַלְלִיטָט דָּרִיקָט קָעָרָאָסָטָן אַוְנָטָעָרָן דָּרוֹק פְּנִי קָאָלְבָן פָּוָן אַ פְּלוֹנוֹנְשָׁעָרָ
 פָּאַטְפָּעָ. צָוָט קָאָלְבָן פָּעָשְׁטִיקָט מָעַן צַיְּאָרָה וְזָהָט אַיְוָ אַוְיִסְגָּעָבָיָגָן
 אַיְוָיְיָ קָיָי, אַג טָעַט פְּרִיטָזְיָ אָג אַרְעָר, וְזָהָט שְׂטָאָרָקָן אַלִּים. אַיְבָעָרָן אַלִּיטָט
 אַוְנָטָעָרָן סָמָעָ קָאָלְבָן נִיסְסָמָעָן אַג קָעָרָאָסָטָן. דָּעַר קָאָלְבָן דָּרִיקָט אַגְּנָ
 קָעָרָאָסָטָן, דָּעַר קָעָרָאָסָטָן דָּרִיקָט אַפְּנָאָלִים, אַג עָרָ, וְזָהָדר, דָּרִיקָט שְׂוִינָ
 אַגְּנָן כְּלָאָרָ, פָּרָעָסָט אַיְתָ אַוְיִינְעַט אַג טְרִיבְּבָט אַיְתָ אַוְנָטָעָרָן דָּרוֹק פָּוָן
 3 – 4 אַטְמָאָסָבָעָר אַיְתָ דִּי אַפְּקִילְעָדָם אַזְעָגָן. אַיְתָ דִּי אַפְּקִילְעָרָט פָּאָרָן
 וְזָהָנדָלָט ער וְבָכְּ לְעֵיכְטָ אַיְתָ אַג אַפְּלִיטִיקָטָן. דִּי פְּלִיסְקִינְט וְאַמְּלָטָט מָעַן
 צּוּנוּיפְּ אַיְתָ אַג אַפְּלִילְ-קָאַטְעָרָעָ אַיְתָ מִעָט צְעִינְסָט זָהָט אַיְתָ שְׂסָאָלָעָנָעָ גַּאֲ
 לְאָנְגָעָן. בָּאַלְאָנָעָן זַיְנְגָעָנָ פָּאָרָן קָלְיָעָנָ מִיטָּ אַ פָּרָעָנָם בָּאַ 80 קָג אַיְתָ
 גְּרוּוּסָעָ, וְזָהָט נַעַמְעָן אַרְגָּזָן בָּאַ 1 טָאָנָעָ. דִּי לְעֵצְטָעָ צַיְּשָׂ צְעִינְסָט מָעַן
 פְּלִיסְקִינְג כְּלָאָר נְלִיכָּס אַיְתָ אַיְוּנְגָבָאָנְ-צִיכְלָעָדָןָס, וְזָהָט נַעַמְעָן אַרְדָּיָן
 אַגְּנָעָרָעָכְּ 12 – 13 סָמְטִיקָן כְּלָאָרָ; אַיְתָ זָהָט צִיסְטָעָרָנָעָס צְדָאָנְכָפָאָרְטִירָט
 !מָעַן אַיְתָ.

אַיְתָ ער 5 דָּרָאָרְקָצִיזָן פָּוָן פְּלִיסְקִינְג כְּלָאָר קָעָנְגָעָנָ אַרְבָּעָטָן בְּלָוִיָּ
 זְיִיעָר גְּעוּנְמָעָ אַג פָּעָסָטָעָ אַרְפָּעָמָעָ. אַג אַ�וּיוּוִי אַיְתָ ער זָהָט דָּרָאָרְקָצִיזָן
 מְרָעָטָן זָהָט אַפְּטָט פָּאָרְשִׁיּוֹדָעָנָעָ צְוָפָאָלָן אַג דָּרְכְּרִיסְטָן, פָּוָן מָעַן דִּי אַרְדָּ
 בְּעָטָעָר אַוְטָגָאָרְדִּינְגָט נַעַמְעָן רְעַשְׁפִּידְאָטָעָרָס. צְעִינְטָן פְּרִיקָעָנְגָעָנָעָ דָּעַט כְּלָאָר

דענוליגן די ארבעטער בלריין מיט די קראנטג, ווען זיין דערלאנגען דעם
אלים, אונ געמען מוסטערן פון קלאר אוון אלים. דעם כלאר קילט מען
אָפַּוּ זַיְעֵד אַיִּנְפָּאָכּ (אַיִּנְפָּאָכּ מִתְּגַלְּיָה מִתְּגַלְּיָה אַפְּקִילְעָרֶט). דאס
שׂוֹעֲרָסְטָע אִיז צוֹ אַרְבָּעָתָן באָ דִי קַאְטְּפָרָעָסָרֶט, ווֹז עַס פַּרְעָס וְיכּ
צְנוּוֹנִיפּ דַעַר כְּלָאָר, אַונְגּאוֹן צְעִינִיכּוֹן פְּלִיסִיקָן כְּלָאָר. באָ דִי קַאְטְּפָרָעָסָרֶט
דָאָרֶפּ דַעַר אַרְבָּעָתָר שְׁפִירָן נָאָכּ דַעַר שְׂפִילְגָּעָקִיטּ פָּוֹן די מאָנוּשָׁעָטָן,
רענולער אַרוֹפְּצִיעָן זַיְעֵד דָוְרְכְּבָלָאָגּוֹן די קַיְאָפָּאָנָעָס. אַוְיסָעָר דַעַט פִּיוֹ
עד לוֹיטָן קלָאָפּ דָעְרָקָעָגָן, צִי אַרְבָּעָתָן גּוֹטּ דִי קְלָאָפָּאָנָעָס, אַונְגּוֹן פְּיִינְגּוֹן
זַיְיָ, אַונְסָעָרְגִּיסָּן אַלְיָם, אַוְיסָגִיסָּן דַעַט אַלְיָם אַונְגּוֹשָׁמָצּ, אַכְּבָּוֹגּוֹ גַּעֲפָּגּוֹ
אָס די מאָנוּמָטָרָעָן. דָאָ פְּרָעָסָט זַיְבָּאָט, אָס וּוּרְטָט עַפְּסָעָטָאָלִיעָאָ
אַונְגּוֹן דַעַר כְּלָאָר רַיְישָׁט וְיכּ אַרוֹוִיכּ. דַעַר אַרְבָּעָתָר דָאָרָה קְרָעָגָן, נִישָׁׁ
פָּאָרְלְוָנְדִּיקּ וּמָעַט מָוֹטּ, באַאנְיָעָנָס אַפְּשָׁטָעָלָגּוֹן דַעַט קַאְטְּפָרָעָסָר אַונְגּוֹשָׁמָצּ
רַיְיכָנָן, וּזְאָס טָעַדְאָרָפּ. קָעְדִּי צוֹ פָּאָנָאָנְדוּרָגִיסָּן פְּלִיסִיקָן כְּלָאָר, מָחוֹ
דַעַר אַדְבָּעָטָר וּוּיסָגּוֹן, גְּזַיְוֹרָאָמָעָדָאָרָה רִיכְטִיקּ פָּאָנִינָן זַיְבָּאָט זַיְבָּאָט
אַיִּגְמִיטּ די וּזְעַטְּטִילָן אַיִּגְמִיטּ די פְּאָלָאָגָן. וְועַן טָעַט אַוּזָּעָק אַיִּגְמִיטּ
גַּעֲפָּלָטָן בָּאָלָאָגּוֹן פָּוֹן די גַּעֲנְטִילָן, רַיְישָׁט וְיכּ שְׁטָעְנְדִּיקּ דָוְרָב אַיִּגְמִיטּ
לִיְּפָן אַבְּיסָל כְּלָאָר. אַט פָּאָרוֹאָס טָעַט פִּיוֹ דָאָ דָוְרְכְּלְוְפָּטְרָן דַעַט לְאָקָאָל
שְׁמָאָרְקָעָר אַיִּדְעָר אַיִּגְמִיטּ אַנְדָּרָעָר עַרְטָעָה. אַנְדָּרָעָר וּוּאָלָט אַפְּלִיעָאָר אַיִּגְמִיטּ
רַעֲסְפִּירָאָטָרָעָר גַּעֲוָעָן שְׂוֹעוֹר אַיִּגְמִיטּ אַרְבָּעָתָן. בִּיכְלָאָר אַיִּגְמִיטּ אַיִּגְמִיטּ
דַעַר פְּדָאָדְקָצִיעָאָר פָּוֹן פְּלִיסִיקָן כְּלָאָר וְיכּ יַעֲרָא אַשְׁוּעוּרָא. מַאֲכָמָעָס סִיקּוּמָאָ
אַוְיסּ אַגְּגָעָשְׁטוּעָנָס אַונְגּוֹשָׁמָצּ אַוְיסּ אַפְּמָעָרְקָאָט צוֹ אַדְבָּעָטָן אַיִּגְמִיטּ אַלְעָאָפְּסִימְלָיָן:
אַיִּגְמִיטּ עַלְעַקְרָאָלִין, בְּעַסְפָּן פְּרָקְעָנָעָס צְאָאָר, באָ דִי קַאְטְּפָרָעָסָר אַיִּגְמִיטּ
בָּאָמָ פָּאָנָאָנְדוּרָגִיסָּן. פְּלִיסִיקָעָר בָּאָלָאָר אַיִּגְמִיטּ אַיִּגְמִיטּ גַּעֲלָבָלְעָכּ בְּרוֹינָעָס פְּלִיסִיקָעָס.
אָס דַעַר פְּרָיְיעָר הַוְּפָטָאָרָה בָּאָדָעָטָה זַיְבָּאָט גַּעֲלָבָלְעָכּ בְּרוֹינָעָס פְּלִיסִיקָעָס.
אַס שְׁטִיקְנְדִּיקָן גַּאֲזָה. מַיְקוֹמָהָבָאָס דַעַר שְׁעַדְלָעָפָעָר וּוּרְקָוָגָן כָּוֹן בָּלָאָד
אַס די גַּעֲדִיקָּעָא אַרְאָנוּמָעָן זַיְבָּנָה מִיר שְׁוִיכָּה גַּעֲרָעָת אַיִּגְמִיטּ
אַנְהִיבָּה.

לְמִזְבֵּחַ וְלְאֹהֶל מוֹעֵד וְלְכָבֵד כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יְהוָה.

אין די כלארדייזוואו אונדן אַרבעעט מפֿן אָנט אַיענער אַטְיל בָּלָאָר אַינ
כלאָרבעענֵאָג. צוֹלִיב דעם פֿון (1) לְקֹוט מפֿן דורך דעם בלְקָרְדִּיגָּז
ז'וֹרֶכֶת דעם בענְאָג אַינ טְשׁוֹהָנוֹנְעָג קָעַסְלָעָג, ווֹאָס זִינְעָג אַנְגָּעָטָוּלָט מִיט

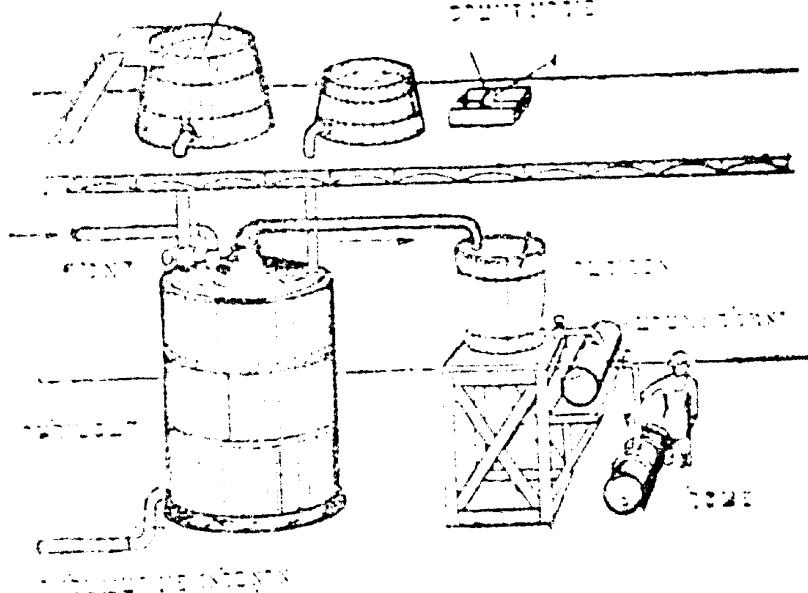
אַפְיוֹעָרֶנֶעָ אַפְשָׁנִיכְלָעַכָּ. דֵי אַפְשָׁנִיכְלָעַכָּ פָּאָרְבִּינְדּוֹנָגָ פֿוֹן כְּלָאָרָ
 מִיסָּנָגָ בְּעַנוֹאָלָ. בְּעַנוֹאָלָ אַיְזָ אַ דָּרְכּוֹיכְטִיקָעָ לְיִיכְתַּבְעָ פְּלִיסִיקִיטָ; מַעַ אָרַי
 גַּעַם אִים אֹוִס אַיְזָ דֵי קָאָקְסְּזָאוֹוָאָדָגָ. עֲרָ אַיְזָ וַיַּיְצַר עַנְלָעָ צָוָ בְּעַנוֹאָנָ.
 וְעַן בְּעַנוֹאָלָ פָּאָרְבִּינְדּוֹתָ זַיְכָ מִיסָּכְלָאָרָ, בָּאָקוּמָ זַיְכָ כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ, אַיְכָ
 פָּוֹנְקָטָ אַיְזָ דָרְכּוֹיכְטִיקָעָ פְּלִיסִיקִיטָ. אַוְיַסְעַר כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ בְּלִימְבָט נַאַכָּ אָ
 אַ דָּעַשְׂטָלָ-זָאַלְצְ-זָוְיָוָרָםָ. קָעְדִּי אַפְצּוֹשִׁיךְדָּן דָעַטָּ כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ פֿוֹן צּוּמִישָׁןָ,
 וְאַסָּ בָּאָקוּמָן זַיְכָ בְּעַיְינָנָכְלָאָרְיָהָןָ, הַאֲזָטָעָ מַעַן גִּימָדָרָכָ דָאָטָםָ
 אַיְזָ אַ דָּעַסְטְּילָעָרָ. דָאָ שִׁידְטָ זַיְכָ פֿוֹן אִים אֹוִסָּ טְכִילָעָסָ רִינְגָעָרָ בְּעַנוֹאָלָ.
 וְאַסָּ הַאֲטָטָגָ נַאַכָּ אַיְזָ בְּאוֹוִוָן צָוָ פָּאָרְבִּינְדּוֹתָ זַיְכָ מִינָנָכְלָאָרָ. אַיְמָ נַעַמָּתָמָעָ
 צּוּרִיקָ אַיְזָ אַדָּרָ פְּרָאַדְוְקָצָיעָ. וְוַיַּטְבָּעָרָ שִׁירְתָּמָעָן אֹוִסָּ רִינְגָעָםָכְלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ
 אַוָּגָ אַיְזָ אַדָּעַסְטְּילָעָרָ בְּלִיעְבָּןָ דֵי צּוּמִישָׁןָ (פָּאָלָיָכְלָאָרְיָהָןָ). דֵי אַרְבָּעָטָ
 וְאַסָּ אַרְבָּעָטָן אֹוִסָּכְלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ, דָאָרְפָּגָ זָעָןָ, צִיְגִיָּתָ רִיבְטִיקָ דָעַרָכָ
 אַיְזָ דֵי אַפְאָרָאָטָן (אַרְיָינָעָמָעָרָסָ), זַיְכָ דָאָרְפָּגָ אַכְטָוָנָגָ נַעַבָּן אַפָּןָ פְּרָאָזָעָ,
 פֿוֹן כְּלָאָרְיָהָןָ גַּוְסָעָ אַוָּגָ פְּאָרְשָׁעָבָןָ, אַסְפִּיזְעָלָגָדָעָ עַסְטִיגָטָ דֵי שְׁטָאָרָ
 קִימָטָ פֿוֹן כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ יַעֲדָעָהָלָבָעָ שָׁאָ. אַוְיַסְעַר דָעַטָּמָ דָאָרְפָּגָ זַיְכָ
 רַעַגְלִירָןָ דֵי אַרְבָּעָטָ פֿוֹן דֵי קְרָאָנָטָן אַוָּגָ אַכְטָוָנָגָ גַּעַבָּןָ, עַסָּ
 פֿוֹן דֵי פְּאַמְפָעָסָ אַוָּגָ דָעַסְטְּילָעָרָןָ. דָעַרְיַקָּעָרָ דָאָרָעָמָעָן אַכְטָוָנָגָ גַּעַבָּןָ, עַסָּ
 זָאָלָ נַיְתָ פְּאַרְלִירָןָ נַיְינָ קִיְינָ בְּעַנוֹאָלָ, נַאֲכָמָעָסָ עַדְ אַיְזָ זַיְעַרָ גַּרְיָנָןָ אַוָּגָ
 פָּאָרוֹוָאַנְדָלָטָןָ זַיְכָ לְיִיכְבַּסָּ אַיְזָ דָאָמָפָ דָוָרָכָ דֵי בִּינְסָטָעָ שְׁפָעַלְטָעַלְעָבָןָ אַוָּגָ
 אַיְזָ פָאָלָ, וְעַנְגָ מַעַ קִילָטָ אַיְמָ נַיְתָ גַּעַנוֹגָ אַאָ. אַכְזָעָצָמָ, דָאָרָפָ מַעַן אַיְנָ-
 זַיְעָגָןָ הַאֲבָגָןָ, אַוָּגָ בְּעַנוֹאָלָ אַיְזָ פָוֹנְקָטָ זַיְכָ בְּעַנוֹיָנָ לְיִיכְתְּרָעָנָעוֹדוֹדִיקָ. דָעַרְיַבָּעָרָ
 אַיְזָ אַיְזָ פְּרָאַדְוְקָצָיעָ בְּוֹן כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ דֵי אַרְבָּעָטָעָרָ קָאַטְעָגָאַרִישָׁ פָּאָרְבָּאָטָןָ
 צָוָ רְוִיְכָרָגָןָ אַוָּגָ אַנְצִינָגָ שְׁוּעַבְעַלְעָבָןָ, קָעְדִּי נַיְתָ דָעַלְאָזָןָ צָוָ קִיְינָ סְרִיפָעָ.
 פָוֹנְקָטָ אַוָּיָ דָאָרָפָ מַעַן גּוֹטָ אַכְטָוָנָגָ גַּעַבָּןָ, אַוָּיָ דֵי עַלְעַקְטָרָעָ זָאָלָ רִיכְמִיקָ
 אַרְבָּעָטָןָ, דֵי שְׁפָעַפְסָלָסָ אַוָּגָ אַוְיַסְבְּ-לִיסְלָעָרָ זָאָלָןָ זַיְבָןָ אַרְדָעָנוֹגָןָ,
 קָעְדִּי אַ צְוָפְעַלְיַקָּעָרָ טַוָּנָקָ אַוָּגָ אַ פָּאָרְיַינִיקָגָןָ פֿוֹן דֵי דָרָאָטָןָ זָאָלָןָ נַיְתָ
 אַרְוִיְטוֹסָגָןָ קִיְינָ סְרִיפָעָ. דֵי עַלְעַקְטָרָעָ פִּירָטָמָעָן דָאָ דָוָרָכָ אַיְנָ דֵי נִישָׁעָסָ
 פֿוֹן דֵי זַוְעַנְטָ אַוָּגָ מַעַ בָּאַדְעָקָטָ זַיְמִיטָ זָלָאָןָ. דָאָסָ גָּלָאָןָ מַוָּן שְׁטָעַנְדִּיקָ
 זַיְגָ נַאָנָצָ. כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ גִּיטָאָ אַיְזָ אַ דָּרְכּוֹזָאוֹוָאָדָגָ אַעַ אַוְיַסְאָרְבִּעָטָןָ
 פָּאָרָבָגָןָ. כְּלָאָרְבִּעְנְזָאוֹאָלָ קָאָןָ מַעַן אַכְזָעָצָמָ דָעַטָּ אַיְבָעָרְאָרְבִּעָטָןָ אַיְגָ פִּיקְרִינִיָּ
 זַיְעָרָסָ (מַעְלִינִיתָ); דָאָסָ אַיְזָ אַנְסְפִּירִיסְ-שְׁטָאָפָ פֿוֹן גַּרְוִיסְעָרָ קְרָאָטָאָ,
 וְאַסָּ חָאָסָ אַ הִיפְשָׁגָןָ מַיְלִיטְעָרִישָׁןָ גַּאֲסִימִתָּ.

4. גַּוְוִיאָזֶן מֵמַכְטָבָה כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג

כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג בָּאוֹצֶט מַעַן שְׁטָארָק דַּי לְעַצְמָעַ צִיִּים אֲינֵן דָּעַד לְאַנְדָּז וּוּרְטְשָׁאָפֶט אָפֶן צַו פָּאָרְנִיכְטָן דַּי כָּאָוּרָאָכָּעָס אֲוֹן אַנְדָּרָעַ שְׂעִידִיקָּר. וּוֹי אַ מִּיְּסֻטְרִישָׁעֶר פָּאָרָסָטָעָנְדִּיקָּעֶר שְׁטָאָפֶן וּוּרְקָט כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג וּוּיַּעַד שְׁעַדְלָעֶכֶת אֶז דַּי אָוִינְגָּן — טָוָן אִים הַיְּיָבָן אֲנֵן שְׁטָארָק רִינְגָּן טְרוּרָן. עָר אַיְן אָוִיכֶן אַ שְׁטִיקְנְדִּיקָּעֶר אֲוֹן פָּאָרָסָטָעָנְדִּיקָּעֶר שְׁטָאָפֶן. כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג

כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג

בְּלָאָרְפִּיקְרִינְג

סְגָן. 12

אַיְן אַ קְלָאָרָע דַּוְרְכּוּכְטִיקָּע פְּלִיסִיקִיט, וּוּיַּעַד אַ שְׁוּעָרָע (קִימָאַט 2 מְאַלְּשָׁׁנָה) פָּוָן וּוּאָסְעָר). אָפֶן צַו בָּאוֹקְמָעַן כְּלָאָרְפִּיקְרִינְג דָּאָרָט מַעַן נַעַמְעָן כְּלָאָרְ-קָאָלָעֶכֶת, פִּיקְרִינְ-זְוּיְירָס (מַעְלִינִינְט) אוֹגֶן קָאָסְטִיקָּע. אַיְן אַ חַילְצָעָרְנוּדָר דַּיְיוֹשָׁע (סְגָן. 12) צַעְלָאָזָם מַעַן אִים אֲנֵן אַנְעָרָעָב אַהֲלָבָע טָאנָע כְּלָאָרְ-קָאָלָעֶכֶת; דַּעֲרָבָנִי מִישְׁטָמָעַן אִים אֲנֵן אַוְסָהָעָר. אַיְן אַ צְוּוּיְיטְעָר דַּיְיוֹשָׁע צְפָלָקָוֹס מַעַן אַיְן וּוּאָסְעָר אַנְעָרָע 50 קְג פִּיקְרִינְ-זְוּיְירָס. אָפֶן דַּי בַּיּוֹדָע גַּעַמְיָשָׁן מִישְׁטָמָעַן אָוִיסָמָעָן מַעַן אָוִיסָמָעָן זַיְן אֲנֵן מִיטָּדָאָטָמָע. חָגָן דַּעַר כְּלָאָרְ-קָאָלָעֶכֶת אֲוֹן פִּיקְרִינְ-זְוּיְירָס וּוּעַלְגָּן זַיְן צְעִילָאָונָמָע.

אתערץ צו א ביטל קאוכטיקע. דאן לאוט מאן ארקט בידע געמיישן אין דעסטילעэр אידיגן. דאס איז אינזערנעם דייזש איסטוגעליגט אינגעוויניק מיט זויערס-פֿעסַט ציגל און פֿאָרוּקַט פֿוֹנוּבֶּן מִיט אַ צִינְעָן דַּעֲקָל. צִידָע צַעְלָאָגָן ווּירְקָן שְׁטָאָרָק אַיְינָעָר אַפְּנָן צַוְּוִיתָן אַונְ אַפְּנָן דַּעֲמָלָאָרָה-פֿיקְרִין. קַעְדִּי אַיְסָצּוּשִׂיְדָן אִיפְּ פֿוֹן דַּעֲסִטְיָלָר, לאוט מען אהונ אַרְיִין דַּאמְפָּה דַּעֲרָה דַּאמְפָּה בְּרִיעַבְּט דַּעֲם כְּלָאָרְפִּיקְרִין אַינְ אַפְּקִילָעָר אַרְיִין אַונְ ווּינְפֿאָר אַינְ דַּעֲרָה זַאְמְלָקָאָמְפָּה. פֿוֹן דַּעֲרָה זַאְמְלָקָאָמְפָּה צַעְגִּיסְט מַעַן דַּעֲם כְּלָאָרְפִּיקְרִין אַיְג אַיְזָעָנָע פֿעַסְלָעָבְּ. דַּי פֿרְאַדְיָקָעָי אַיְזָוּ זַוְּעָר אַנְ אַיְינְפֿאָבָעָן, נַאֲרָן זַי פֿאָדְעָרָה גְּרוּס אַפְּמָעָרָקָוָמְקָעָט, פֿינְקָטְרָפְּכָקְעָט אַונְ גַּעַתְקָעָט. אַיְנָן מִינְדָּסְטָ שְׁפַּעַלְתְּלָעָע אַיְט אַפְּאָרָאָט -- אַיְג צַיְקָעָט בְּאַקְוּטָס וּבְאַיְשָׁעָט שְׁטָיְקָנְדִּיְקָעָר רִיעָבָ, אַונְ מַעַן אַפְּ אַיְצָעָט אַפְּשָׁטָעָלָן דַּי פֿרְאַדְיָקָעָי. דַּעֲרִיגָּעָר דַּאְרְפָּן דַּי אַרְבְּעָטָה, ווּאָס בְּאַדְיִינָעָן דַּי דַּיְיָשָׁעָט מַיְט צַעְלָאָזְעָם רִיוּוֹאָרָן, זַיְנָן זַיְעָר גַּעַתְקָעָט אַרְאָפְּלָאָגָן דַּי צַעְלָאָגָן אַיְג דַּעֲסִטְיָלָעָר אַרְיִין. אַוְיָבָמָעָ לְאַזְוָת אַרְקָס זַיְעָר נַעֲכָן, חַיְבָן דַּי צַעְלָאָגָן אַג שְׁטָאָרָק צַו יְוִינָר, אַונְ דַּי פְּלִיסְיָקִיט קָאנָן זַיְכָ אַיְסְכְּלִיפְּעָן, פֿוֹן דַּעֲסִטְיָלָעָר. קַעְדִּי צַו פְּאָרְהִיטָן דַּי אַרְבְּעָטָה פֿוֹן אַוְמְגָלִיקְ-צּוֹתָאָלָן, דַּאְרָמָטָעָן זַיְכָ עַפְּגָן פֿאָרְפּוֹלְקָאָמְטָעָ רֻעְסְפּֿרְיָרָאָמְטָרָס מִיט הַאַלְצִ-קְוִילָן.

5. זַיְאָזָוִי מֵעַמְּבָט פָּאָסְגָּעָן

פָּאָסְגָּעָן אַיְן אַקְּלִילָאָזָעָר גָּאוֹן. מַע קָאנָן אַיְם גְּרִינְגָן פָּאָרְוּוֹאַנְדָלָעָן אַיְנָסְיִיקִיט. פָּאָסְגָּעָן הַאַטְסָ דַּי אַיְינְגְּנָשָׁפְטָס פָּאָרְסָאָמָעָן אַיְן פָּאָרְבְּלָעָנְדָן דַּי בָּאַלְעָכִינְ-אַרְגָּנוֹן-זָמָעָן, אַונְ דַּעֲרִיבְּפָעָר נִיצְטָמָעָן אַיְם אַיְסָט אַפְּ דַּעֲרָה טִילְכָאָטָעָ. אַוְיָבָמָעָ דַּעֲטָמָט, בָּאַנוּצָט מַעַן אַיְט אַיְנָעָן דַּעֲרָה טַעַנְקִינְקָ; מַע גַּרְיִישָׁ אַוְיָבָמָט פֿוֹן אַיְם הַאַלְבְּ-פֿאָבְּרִוקָּאָסָן, ווּאָס זַיְנָעָן נִיטִיכִיק פָּאָרָ דַּעֲרָ פֿרְאַדְוּקִי צִיעָ פֿוֹן פָּאָרְבָּגָן אַונְ דַּעֲטָיָעָס. אַוְיָבָמָעָ לְאַזְוָת זַאֲלָ וּוּירְקָן מִיט כְּלָאָרְגָּנָאָן אַפְּ קוּילְנִ-אָקְסִיד (טַשְׁאָרְ-גָּאוֹן) אַיְג אַגְּמָשָׁ, ווּסְאָיָן פָּאָרָאָן קוּילָן, ווּלְעָלָן מִיר בָּאַקוּמָעָן פָּאָרְגָּעָן. דַּעֲטָטָשָׁ-גָּאוֹן גַּרְיִישָׁ מַעַן אַג גַּעַוְוִינְלָעָכָ אַיְנָגְעָנְדָטָעָרָס ; מַע פָּאָרְבָּרָעָנָט דַּאְרָט קוּילָן נִיט בְּיוֹג סָאָפָּ (מַאְכָמָעָס עַסְפָּלָט אַוְיָס לְפָטָ). קַעְדִּי צַו בָּאַקְּמָעָן פָּאָסְגָּעָן, נִעְמָט מַעַן גַּעַוְגָּ טַשְׁאָדְ-גָּאוֹן אַונְ מַע דִּיבְּטָעוּת אַיְט אַיְג אַפְּאָרָאָטן (אַרְיִינְגָּעָטָרָס), אַגְּגָעְפּוּלָטָעָ מִיט קוּילָן פֿוֹן בְּיִינָר. אַוְיָבָמָט דַּי רַכְטָעוּתָס אַיְג דַּי אַפְּאָרָאָטן כְּלָאָרְ-גָּאוֹן, זַוְעָם זַיְכָ דַּעֲרָ טַשְׁאָדָן-גָּאוֹן פָּאָרְבִּינְדָוָן פֿוֹן טַשְׁאָדָן-

גאון מיט כ'אל (פאסגן). רימיניקט מען אָפַן צומינשנ. וויטער, פונק-
ווין אַינְדער אויסארבעונג פון פְּלִיסִין כלְאָר, קילָם מען אָפַן דעם פָּסֶ-
גען אַינְגָן אַפְּקִיל-סִיסְטָם, מֵעַדְעַס אִם צִינּוֹת אָוָן מַעַדְעַס אִם
אַינְגָן שְׂטָאַלְעָנָה בָּאַלְאַנְעָן. דָּאָס פָּאַדְיְנָעָן דִּוְרָאַיְקָע אַפְּאַרְאָמָן אַיז
בִּכְלָאַל שְׂטָאַרְקָעַנְעָכְבָּעַ צִימָע בָּאַדְיְנָעָן דִּי אַינְסְטָאַלְאַזְיָעָס פִּין פְּלִיסִין
כלְאָר. דִּי אַרְבָּעָמָר דָּאַרְפָּעָן דָּאָ וְעַנְצָמָאָכְבָּעַנְעָט, מַאֲכְבָּעַס פָּאַסְגָּעָן
וּוִירְקָט אַפְּנָן אַרְגָּאַנוֹם (אָס דִּי אַוְיָגָן) שְׂטָאַרְקָעָר אַיְדָעָר בָּלְאָר. דָּעַרְפָּעָר
חוֹן דִּי אַרְבָּעָמָר אַינְגָן דָּעַרְאַיְקָעָר פָּרָאַרְקָצִיעָה הָאַפְּגָן נִיט בְּזָוִוִּין דָּעַס-
פִּירְאַטְעָרָס פָּאַרְגָּן טִוְּל, נָאָר אַיְיךְ בְּרִיאָן.

6. זְנוֹאַזְוִי מִעְמָכֶת בְּעַדְתָּאַל עַטְזָאַזְבָּעַ

פָּעַרְטָאַלְעָנְזָאַלְעָז אַיְיךְ אַוְיָסְעָד קְרִיסְטָאַלְיָזָעָר דָּבָשָׁעָן, זִי דִינְדָּה
וַיֵּכְנֵג אַנְגָּן פָּוֹן פְּנִיעָה אַיְיךְ פִּין זִבְּצָהָנָה זִי זִבְּצָהָנָה
אַסְאָק שְׂטָאַפָּגָן, וּוֹי אַסְטִיגְעָוָה: נְעַלְלָאָז, נְעַוְעָבָן, סְאַפְּרָד אַגְּוָוָן זִי
צָוְלִיב דָּעָרָה בְּרַעַנְעַזְדִּיקָּנִים אַרְעָרָד נִיצְחָנָה זִי בְּרִיחָת אַיְיךְ אַיְיךְ בְּזָוִוִּין
שְׂעִירְזָוָעָן פָּאוֹר רַאַקְעָטָעָן, רַוְּכִּיפְּרָהָאַגְּנָעָן אַיְיךְ אַיְיךְ אַיְיךְ דָּעָרְשָׁוּבָעָן
לְעַכְּבִּירְאַזְוָקָצִיעָה. מַעְבָּנוֹת זִי אַיְיךְ אַיְיךְ אַיְיךְ דָּעָרְשָׁוּבָעָן
קָאָגָן מַעְנָה זִי לְוִוִּין צָוִוִּין אַיְיכָאַנִּים. דָּעָרְשָׁוּבָעָן אַיְיכָן אַיְיכָן
וּלְבָבָר וּוֹי אַאֲסְאַרְגָּעָטָן בְּלָאָר מִינְזָה עַלְפְּקָעָן-אַזְוָעָן. מַעְבָּנוֹת זִי אַ
וְלְאַ-צָּעָלָאָז קְאַלְעַטְ-בְּ-אַרְיוֹן. אַס דִּי זָאַבָּעָד בְּאַקְעָטָן פָּגָן פְּאַשְׁעָטָן זִי
אַשָּׁוֹן וּנְגַרְבִּי-וּ-צְמַעְנָגָעָה. מַעְבָּנוֹת זִי אַיְיךְ אַיְיךְ אַיְיךְ אַיְיךְ
גְּרוֹיסָע אַינְטָעָרְדָרְשָׁע צִימָטָן. בָּא אַוְנָה אַיְיךְ פְּסָבָה אַיְיךְ פְּסָבָה דָּעָר
שְׂטָאָס סָאַלְיָקָאמָסָק. דְּלָל צְעַלְגָּאוֹ זִי אַנְגָּן דָּעָר וְאַגְּזָה נִיכְזָבָן אַיְיךְ אַיְיךְ
בִּיטָּן אַגָּן מַעְבָּרְקָט אַס אַיְם בִּיטָּן אַגְּלַעַטְבָּרְיָהָן שְׂטָרָקָט, נָאָר אַגָּן שְׂטָמָקָט.
פְּינָעָם שְׂטָרָאָמָס גּוֹזְקָנוֹן חִוּזָּה זִי זִי אַבְּגָן זָאַנְאַנְגָּעָר, נָאָר
אוֹוְיָוִי סְזִינְגָּנוֹן גִּינְזָבָרָן כִּיְמָן (דָּאַגְּזָעָן), בִּיסְמָן זִי אַיְיךְ דִּי אַגְּזָעָן
דָּעַרְלִיְגְּרָאַזְדָּקָטָן אַיְיךְ זִי שָׁאָגָן גּוֹרְגָּעָאָעָטְ-זָאָלָהָן, זִי אַ-בָּעָטָבָעָט אַיְיךְ
דָּעָרְתִּישָׁעָר בִּיטָּן צְעַלְגָּעָנְגָּהָהָה. אַוְעַנְצָמָאָה זִי מַעְבָּנוֹת אַיְיךְ דִּי פְּרִיבְּרָקָעָט זִי
בִּיטָּן, שִׁידְגָּן זִיכְרָה דִּי קְרִוְשָׁטָגָן זִי בְּעַרְטָאַלְעָט-זָאָלָהָן גּוֹגָגָן אַיְיךְ אַיְיךְ
קְרִיסְטָאַלְיָזָאַטָּרָס, וּוֹאָס מַעְכָּרָת זִי אָפַן פְּיָטָן וּ-אַסְעָה. דִּי קְרִוְשָׁטָגָן
שִׁידְמָתְמָעָן אָפַן פָּוֹן גֻּמְשָׁש אַיְיךְ צְנַטְרָאַפְּגָ�עָס, דָּעַרְאָבָט טְרִיקָנָי מַעְנָה זִי
טִיט וּוּאַרְעָמָעָר הוֹפָט אָוָן אָפַן פָּאַקְעָוּעָט זִי.

דער צויניסטר אויפן באשטייט אינ דעם, וואס מע לאזט דורך
כיאָרְגַּנוֹן דורך קאָיעַכִּימִיכְ אָגָן מע מישט אִים אויס מיט אַצעְלָאוֹ פָּנָן
קָאַלְגִּוּמִיךְ-בָּלָאַרְיד (פִּיגְ 31). דער אויפן אַיּוֹ אַמעָר קָאַמְפְּלִיצְרֶטְעָר,
גָּאַרְ פָּנוֹנְדְּסְטוּעָגְ בָּאָנוֹזְסְ מַעַג אִים אוֹיכָן אַינְ דָּער טָעָכְנִיק. אוֹיגָ דָּער
גָּעֲבָרוֹיכְעָרְ פָּאַדְעָרְסְ, אָזְ דָּער פָּרָאַדוּקְטְ זָאַלְ וְיִנְ אַדְרִיבְנְגְרָ, צָעְדְרְוִיְבְלְטָ
מַעַג דֵּי אַוִּיסְגְּעַטְרִיקְנְטָעָג בָּעַרְטָאַלְעָטְ-זָאַלְ אַינְ סָפְעָצְיְעָלָעָג דָּרוֹיְבְלְ-מִילְן.
דיַדְאַזְיְקָעָ אַרְבָּעָט אַיּוֹ זַיְעָרָ אַגְּפָעָרְלְעָכָעָג; עַם קָאָן דָּאַ לְיִיכְטָ זָאַרְ-

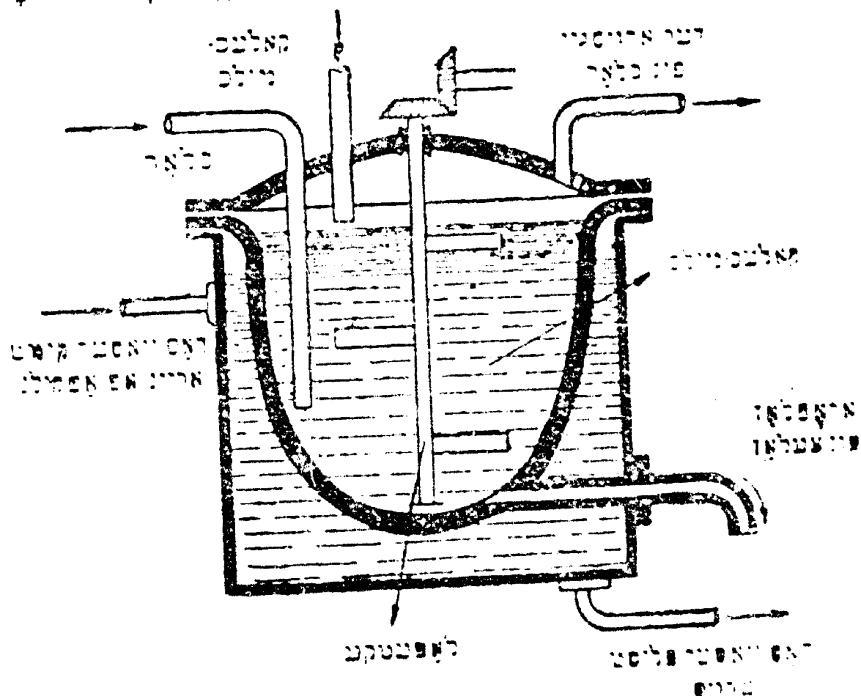

FIG. 18

קָוְמָעָג אַסְרִיְעָג אָגָן אַגְּוָרִיָּס. דָּעַרְיְבָעָרְ שְׁטִיטָט דָּער אַפְּטִילְ פָּאַרְן
פָּאַלְעָכְטָס אָגָן אַזְיִתְסְ פָּוֹנְ דֵּי פָּרָאַדוּקְטְ-גָּעֲבָרוֹיכְעָרְסָ. וַיְיִ אַרְבְּעָטָעָר אַיּוֹ
דָּער פָּרָאַדוּקְטָזְ פָּוֹנְ בָּעַרְטָאַלְעָטְ-זָאַלְ דָּארְטָגְ וְיִנְגְּ נָאַכְ מָעָרְ גָּעוּהָמָט
פִּיטְ פְּיִיעָרָג אָגָן גּוֹטְ גָּעַדְעַנְקָעָגָן, אָזְ אַטְ דֵּי זָאַלְ אַיּוֹ שְׁטָאַרְקְ גָּרְעַנְעָרָ-
דִּיקְ אַכְוֹזְ דָּעם אַיּוֹ אַלְעָגְ גָּעַגְנְשְׁטָאַנְדָגָן, וְוָאָסְ וְיִנְגְּעָגְ דָּרוֹכְגָּעָוָאָטָטְ מִיטְ
אַיְרָ, וְוָעָרָג אַיּוֹ בָּרְעַנְעַוְודִיקְ. דָּעַרְיְבָעָרְ טָאַרְ מַעַג גָּעַשְׁוּמוֹיְפָן נִישְׁ-

דערלויבינג די ארבעטער מיטנעטען מיט זיך אהית זיעדע ארבעט-קלירזער
 מע מוו זיין איבערלען אינ כפצעיילע שאפעס אינ דער ארבעט-געבעידע.
 בא לאנד אינ פארבאנד איין גווען א צופאל, ווען אן ארבעטער איין
 אינדרהיהם אינ דער ארבעט-קלידונג צונגעאנגען נאפקט צו אן אויגונג.
 די קלידונג, וועס א זונען דורךעואפט מיט בענאלעט-זאלז, האט
 אונגעלאט און ; פגעבריט אים דעם קערפער. אויסער דעם, דארפֿן
 די ארבעטער אכטונג נונג, או אינ פרוצֿעס פון איזבעט זאלג אינ דער
 בערטאלאעט-זאלז צונעליך ניט אריינפלאן קינן שטיקלעך הצלז, פאפר
 אדרער שמאכעס. דיראקייע צומישג קאנגע פון זיך ארויטרונג אן אוּפֿ-
 לאטונג פון דער בערטאלאעט-זאלז אונס סקאה. דעריבער טאר מען ניט
 אינ דער פראודוקציינט פון דער בערטאלאעט-זאלז אויסיגזען קינן היילזערונג
 ואראאטור אונס ביכלאַל קינן האָלֶג, אלס בוידבאטעריאָל.

ו. אויספֿיר

די אויסארבעטונג פון כלאָז פארגעט אַרט אַנ
 דער בעמישער אינדוסטריע. דאס זאָס אַנ אנדערע פראודוקציינט אַין
 לייכס דורךצופֿרִין בעיס א צועעליקער אוואריע, קאנַן דאַ בלײַבן ניט
 פאַרוּירקֿיעַט, געבערלעך פֿאַרְנְגֿעַנטֿ פֿוֹן, ייַ אַרְבַּעַנְדִּיקֿעַ, דַּארְס
 זאָס האָגן די מינדסטע פֿאַרְבְּנְדִּונגֿ טַיט דַּער כְּלָאָרְ-פֿרְאַדְוּקֿצֿעַ, דַּארְס
 מען באַחוֹאַרְעַנְגֿ מיט שטראָקֿ נַטְרְיַלְעַכֿ אַונְגֿ קִינְסְטְּלַעְכֿ וּוּנְטְּלִיְּאַ-
 פֿערְטֿ. אַנדערש אַין בעיס אַנוֹאוֹרְיַיְּ. דַּאַ קָאנַן די קַאַטְּאַסְטְּרַאַעַז זַיְינְגֿ זַיְעֵד
 גְּרוּזִים, וּבְילְגֿ מַעְזְעֵם נִיט קַעְנְגֿ נַעֲנְסֿ צְוִוְיִינְגֿ צַו דַּער קָאַיְעַגְּזִוְוָאָ-
 רַעְנְגֿ אַעְרָאַטְּוּר אַונְגֿ אַפְּשְׁטְּלָאָגֿ אַרְ אַרְבַּעַטְּ. אַלְעַ לְאַקְאַנְגֿ מַוְןְגֿ האָגן
 סְרִיעַ אַרוֹיסְנְגֿ, רַעְזְרוֹ-אַרוֹיסְנְגֿ אַונְגֿ כְּרַעַפְּ. קַעְדְּיַי טַאמְעַר טַרְעַפְּ
 זַיְכֿ אַן אַומְגְּלִיקֿ, זַאָלָגֿ די אַרְבַּעַטְּ גַּרְינְגֿ קַעְנְגֿ אַרוֹיסְנְגֿ אַן דְּרוּזַ-
 סַן. אַינְגֿ די כְּלָאָרְ-פֿרְאַדְוּקֿצֿעַ דַּארְעַ שַׁטְּעַנְדִּיקֿ זַיְינְגֿ אַ גַּעַנְגְּ-גַּרוֹיסְטַרְ-
 רַעְזְדוֹרְוּ פֿוֹן גַּוטְעַ רַעְסְטְּרַאַטְּעַרְמַן. נַאֲכַבְּ מַעְרַ, מַעְ דַּארְעַ שַׁטְּעַנְדִּיקֿ האָגן
 גְּרִיסַתְּ אַ רַעְעוֹרוֹו פֿוֹן דְרַעְנְגַעַטְּ מַאֲסַעַסְ-רַעְסְפְּרַאַטְּעַרְמַן אַרְדַר
 גַּאלְאַנְגַעַן מִיט גַעְרַעַסְטַן וּוֹרְשַׂטְאָסַטְּ. זַיְיַ זַיְינְגַעַן נִיטִיקֿ, בעיס עַט טַרְעַ-
 סַפְּ וְזַיְכֿ אַ גַּרְוִיסְטַעַטְּ קַאַטְּאַסְטְּרַאַעַטְּ (דַרְעַיקֿ), וְזַעַגְעַס רַיְנְגַע דַרְכְּ גַרְוִיסְטַעַטְּ
 זַאַמְלְ-קַאַמְעַרְעַטְּ מִיט פְּלִינְטַקְן כְּלָאָרְ), וְזַעַגְעַס דַרְגַּאַן, זַאָס הַאָטְטַעַטְּ זַיְכֿ

אַרְוִיסָנְגָעַרְיסָן, שָׁאַפְּ אַפְּנִיקָעַ צֹוִישָׂן דֵי אַרְבֶּעְטָעַר, אָונְ עַס קָאנְ גַּעֲבָן
גַּדְוִיסְ שָׁאַגְּנָ דַעַט וְזָיאַד אַיגְ דַעַר גַּעֲנָט).

דַעַמְצָבָת שָׁוֹט מַעַן אָגְ דַרְעַגְדָּסְ מַאֲסָקָעַ מִיטַּזְ וְזַיְעַרְשָׂטָאָפְּ אָונְ מַעַן
קָאנְ אָגְ שָׁוֹט גַּעֲפָרְ אַזְוִינָן צָוַם קַאֲלִיעַ גַּעֲוֹאַרְעָנָעָטְ אַפְּאָרָאָס אַדְעָר זַאֲמָלְ-
קָאמְעָר אַינְ פָּאַרְיכָּסְ זַיְיָ, אַינְ דֵי כְּלָאַרְזָזָאַוְאָגָן דַאָרָפְ דֵי פַּעַרְלָעְשָׂעוּ-
קָאַבְּאַגְּנָדָעְ וְזַיְנָ גַּסְ צֹוְגָנְרָיָיטְ צָוַאלָעַ אַהֲרָיָעַס מִיטַּזְ גַּאַגְ אָונְ קָעַד
נַעַן לְיַקְוּרִירָן אָלָעַ אַומְנָלִיקָגְ אַינְ דַעַר פְּרַאַדְוקָצִיעַ. דֵי שַׂוְעַרְקִיטָן
אָונְ אַזְמַיְכְעַרְקִיטָ אַינְעַטְ בָּאַדְיָנָעָן דֵי כְּלָאָרְ פְּרַאַדְוקָצִיעַס קָאנְעַנְ אַבְעָר
נַיְטַ זַיְנָ קִינְ מַעַנְעַטְ פָּאַרְ דַעַר אַנְטוּקְיָוָלָגָן פָּוָן צָעַדְ סְעַנְנִיקָ אַיגְ דַעַר
כְּלָאָרְ-פְּרַאַדְוקָצִיעַ. דַעַר מַעַנְטָשָׂת הָאַלְטָ אַינְ אַינְ אַוְסָוָנָנָ מִיטַּ
לְעַנְ צָוַדְגָרָנָ טִיטַ דַעַר סְטִיבָעַ אָונְ צֹוְיָנָעָן זַיְ צָוַ אַרְבֶּעְטָן צָוַ
מַעַנְטָשָׂנָ נַעַן. כְּלָאָרְ אַיְוָ אַ בִּיןְ נַאַרְ נִיְתִּיקָרְ רִינָגְ אַינְ דַעַר פְּרַאַדְוקָ
צִיעַ פָּוָן אַסָּאָקָ נַוְצָלְעַכָּעַ אָונְ נִיְכִּיקָ פְּרַאַדְוקָטָן.

מִיטַּזְ כְּלָאָרְ מַאֲכָטְ מַעַן אַוְמְשַׁעְדְּלָעַכְ טְרִינְקְ-וּאַסְעָרְ. אַינְ אַטְעַרְיקָעַ
איְוָ נִיְסָאָקָ קִינְ אַיְינְ שְׁתָאָטָ, וּוּ מַעַן זָאָלְ נִיטַּ אַנְטְשַׁעְדְּרִיקָן דֵי טְרִינְקְ
וּאַסְעָרְ מִיטַּזְ כְּלָאָרְ. כְּלָאָרְ גִּיטַּ אָסְ וּוּיְסָנָ גַּעֲוֹעָבָן אָונְ פָּאַפְּידָ, אָסְ אַוְיסְ-
אַרְבֶּעְטָן אַסָּאָקָ פְּרַאַדְוקָטָן, וּוּאָסְ וּוּרָגָן אַוְסָיְנָעָזָטָ אָינְ אַנְדָעָרָעַ כֻּמִּישָׁעַ
פְּרַאַדְוקָצִיעַס, אָסְ אַוְסָוָנָיָטָן פָּאַרְבָּן, רְעַפְיָעַס, שְׁוּבְעַלְעַבָּ, אַוְפְּרִיסְ-
שְׁתָאָפְּנָ, רַאַקְעַטָּעַס אָ. אָזְ. כְּלָאָרְ אַיזְ זַיְעָדְ אָ וּוּכְתִּיקָרְ פְּרַאַדְוקָטָ
אָינְ לְעַבְנָ פָּוָן מַעַנְטָשָׂנָ. דַעַרְיָבָעָרְ אַיְוָ נַאַרְ פָּאַרְ אַרְבֶּעְטָעַרְ, וּוּאָסְ
אַרְבֶּעְטָן אָינְ דַעַר כְּלָאָרְ-פְּרַאַדְוקָצִיעַ, נַאַרְ בִּכְלָאָלְ יְעָרָן בִּירְגָּעָר אַגְטַעְרָעָסָאָנָ
אָונְ עַסְ חָאָטָ אַגְדָוָן בָּאַטְיָתָ צָוַ בָּאַקְעָנָעָן זַיְבָ מִיטַּזְ, וּוּאָסְ פָּאַרְ
אָנְ אַיְגְוָנָעָפָטָן כְּלָאָרְ הָאָטָ אָונְ וּזְיאָוִי מַעַן אַרְבָּעָטָ אַיְמָעָרָ.

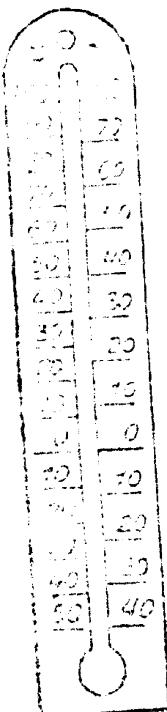
צָוְגָ אָבָ

וּוְעַגְןָ, טַעַמְפָעָרָאָטוֹר אָונְ וּוּזְאוּיָ מַעַטְ-בְּעָסָטָ וּזְאוּיָס
אָזְ מַעַטְ דִּירָגָ זַיְבָ צָוַ אָזְבָ פִּיטַּ דַעַרְ האָנָטָ, אַדְעָרְ וּוּעַן מִירְ
לְאַיְגָ זַיְ אַלְאָפָ אַיְנָ אַפְּלִיסִיקִיטָ, פִּילָגָן מִירְ קָעַלְטָ אַדְעָרְ וּוּאַרְעַמְקִיטָ.
קָאנְגָן מִירְ, זַיְיסָעָס, הָאָבָגָן אַבְּגָרָס וּוּעַגָּן דַעַרְ טַעַמְפָעָרָאָטוֹר פָּוָן
גַּעֲנָנָשָׂ אַבְּדָ אַדְעָרְ פְּלִיסִיקִיטָ. דֵי טַעַמְפָעָרָאָטוֹר מַזְכָתָמָעָן אַוִיסָ פִּינְקְסְלָעַכָּ
מִיטַּסְ אַטְרַמְאַטְמָעַטָּר (פִּיגְ 14). דַעַר טַעַמְאַטְמָעַטָּר הָאָטָ אַלְעַזְרָן טְרִיבְלָ
מִיטַּסְ אַקְיָלָעַכָּל אַינְ עַקָּ. אַינְ טַעַמְאַטְמָעַטָּר אַיְזָ אַגְגָעָנָאָסָן אַפְּלִיסִיָּ

קיטס (קוועקזילבער, קאלירטער טפירות א.דנ.ג.). גלייכ און טרייבל אָדער אַז אַ הילצעריגער פלאנקע, וואָס צו אַיד אַיז אַזונעפעסכיקן דאָס טרינְבֶּן, זייןגען געמאכט סיילונג: עניפאָזִיךְלָעַב. יעדער סיילונג היכט אַ גָּרָאַד. – געוועינְלָעַכְּ בְּאַנוֹצְטְּ מְעֻן צָעֵדְזִיּוֹסְטְּ-טְּעַרְמָאַמְּעַטְּרָעַן. פָּאָרוֹקְרָצְטְּ שְׁרַעְבָּטְמָעַן אַנְשְׁטָאַט דְּבָטְזָאַרְטְּ צָעֵדְזִיּוֹס אַיְינְ אָס צָיְזַ.

אוּבְּ מְעַטְּלָס אַרְיִין דְּבָטְטָרְמָאַמְּעַטְּרָעַן אַיְינְ אַ פְּלִיסִיקִינְטַס צִי אַיְינְ אַ גָּאוֹז, אָדָעַר מַעַרְטָס וַיְכָזְבָּז מִזְמְטָה אַיְם צִי עַבְעַס אַ קְעַנְגְּשָׂכָאנְדְ, הַיְבָּס אַן דַּי פְּלִיסִיקִינְטַס אַיְינְ כְּרַיְבָּז אָדָעַר אַוְסְהַיְבָּגְן וַיְכָזְבָּז אַדָּעַר אַרְצְפְּלָאַגְּן וַיְכָזְבָּז בֵּין זַי שְׁטָעַלְסַט וַיְכָזְבָּז נִיסְטַס אַפְּ אַ בְּאַשְׁטִימְטָרְטַס מַעַן. מַעַן צִיְלָעַט אַיְבָּעַר דַּי טְּמִילְוָנְגָעַן פָּוֹן 0 אַונְטָבָּקְטַס דַּי צָאַל גָּרָאַדְן. אוּבְּ דַּי פְּלִיסִיקִינְטַס שְׁטִיטַס הַעֲכָרְטַס פָּוֹן נָוָל, וּוּעַט דַּי צָאַל גָּרָאַדְן בָּאַסְטִיכְטַס דַּי גָּרָאַדְן וּוּאַרְעַטְמְקִיְּתַס; אַונְטָבָּקְטַס אוּבְּ נִיְּדָעַרְקָעַר פָּוֹן נָוָל – וּוּעַט דָּאָס זַיְנְ גָּרָאַדְן קָעַלְטַס. אַנְשְׁטָאַט צַוְּרַיְבָּגְן, וּוּאַרְעַטְמָעַלְסַט, הַעֲכָרְטַס נָוָל, נִיְּדָעַרְקָעַר נָוָל. שְׁמַעַלְטַס מְגַן אַ פְּלוּוֹס – אַפְּ בָּאַצְּיִיכְעַנְגָּעַן קָעַלְטַס אַמְּנִזְעַס – גָּרָאַדְן שְׁרַיְבָּטְמָעַן מְנוּזְבָּגְן אַיְבָּעַר דָּעַר צָאַל אַן אלְזָאַל + צָבָטְנִישׁ: 11 גָּרָאַדְן וּוּאַרְעַט לְוִיטְ צְעַלְזִוְּסַטְמָאַמְּעַטְּרָעַר. דָּעַר נָוָל גָּרָאַד לְוִיטְ צְעַלְזִוְּסַט אַוְנוּזְטַס דַּי טְּמַפְּרוֹאַטְרַס פָּוֹן וּוּאַסְעַרְזִידְגַּן. עַס זַיְנְגָעַן נַאֲכָ פָּאַיְגָן סְעַרְ –

טְּמַפְּרוֹאַטְרַס פָּוֹן אַנְדְּקָרָעַסְטַעְמָעַן, וּוּ אַשְׁטִינְגָּעַר דַּעֲאַמְּיְוָרְטַס. עַר אַונְטְּרַשְ׀יְידַט וַיְכָזְבָּז פָּוֹנְעַט צְלִינוּיכְ-טְּעַרְמָאַמְּעַטְּרָעַר דְּזְרָמִיט, וְואָס בְּאַיְם שְׁטִיטַס 80 אַפְּ יַעַנְמָ אַרְטַס, וּוּ עַ שְׁטִיטַס דָּאַיְט 100. הַיְסַט עַס, אַז לְוִיט רְאַמְּיְוָרְ דָּאַסְטַס דַּי טְּמַפְּרוֹאַטְרַס פָּוֹן וּוּאַסְעַרְזִידְגַּן בָּאוּזְיְונְ אַזְוִי: 80° +.

מְגַן 14

וְעַגְגָּן פְּרִאָצְעָנָט

אויגט מירן וועלן געמעגן או וואסער ניט איז צאל, וועט א הונדערט-בייליק
 פונג איר זיין איינ פְּרִאָצְעָנָט פֿוֹן דָּעֵר צָאָג. אַשְׁטִינְגֶּר, איינ פְּרִאָצְעָנָט
 פונג 300 ווועט זיין 3. אָפַט צו באקמונט 10 אַזְעֵר 15 א. אָז. וְ. פְּרִאָצְעָנָט
 פונג א געגעבענער צָאָג, דָּאָרֶס פֿעַן אַוִיסְגַּעֲפִינְגֶּן איינ פְּרִאָצְעָנָט אָזַן דָּעַט
 רְעוּוֹלְטָאָס קוּיְפְּלָעָן אָפַט דָּעֵר צָאָל פְּרִאָצְעָנָט, אָט אַשְׁטִינְגֶּר: מִיר זַיְלָג
 האבן פונג דָּעֵר צָאָג 600 פֿינְסְפֿרִאָצְעָנָט. איינ פְּרִאָצְעָנָט פונג 600 באָ
 טְ‍עָפָט 6, אָזַן פֿינְסְפֿרִאָצְעָנָט ווועט זיין: $30 = 5 \times 6$. פְּרִאָצְעָנָט
 האָט מען אַפְּגַּעַרְדָּט צו שְׂרִיבָן מִיטָּן צַיִיכָּן %.

אַינְהָאָלָט

1.	אַרְטִּינְפִּיר
2.	פֿוֹן וּזְסָט מַעַן באַקְוּבָּס אַרוֹיס כְּלָאָר
3.	וְיִי מַעַן באַקְוּבָּס אַרוֹיס כְּלָאָר אַיְבָּזְדָּג
4.	וְיִי מַעַן אַרְבָּעָט אַיְבָּעָר כְּלָאָר אַיְבָּזְדָּג-פְּרִאָצְעָנָט
5.	אָוָג וּזְסָט דָּאָרֶט וְיִסְבְּעָר אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג-פְּרִאָצְעָנָט. 19
6.	וְיִי מַעַן מַאֲכָתָן כְּלָאָר-קָאָלָעָב.
7.	וְיִיאָוִי מַעַן מַאֲכָתָן פְּלִיסְקִין כְּלָאָר
8.	וְיִיאָוִי מַעַן מַאֲכָתָן כְּלָאָרְבָּעָנוֹאָל
9.	וְיִיאָוִי מַעַן מַאֲכָתָן כְּלָאָרְפִּיקְרִין
10.	וְיִיאָוִי מַעַן מַאֲכָתָן סָאָכְנָגָן.
11.	וְיִיאָוִי מַעַן מַאֲכָתָן גַּעֲרָטָלְעָס-זָאָלָז
12.	אַוִיסְקִירִין
13.	זְגָבָג

אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג — 15/1 — 33 . אַוִיסְקִירִין זָוָם דָּרָק — 72 — 32 . אַוִיסְקִירִין זָוָם דָּרָק — 50 — 30 . אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג אַיְבָּזְדָּג

Єврейською мовою

Інж. Сасс-Тісовський

**ХЛОР, ЯК ЙОГО ДОБУЗАЮТЬ
ТА ВИКОРИСТОВУЮТЬ**

На єврейском языке

Инж. Сасс-Тисовский

**ХЛОР, КАК ЕГО ДОБЫХАЮТ
И ИСПОЛЬЗОВЫВАЮТ**

Державне Видавництво Народонаційних
Меншин УСРР при Президії ВУДВК'у
"Укрдержкагменивидав"